

แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลบางพลี
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลโดยผ่านกระบวนการจัดทำเวทีชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยการนำข้อมูลพื้นฐานทาง กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศักยภาพของชุมชนมาสังเคราะห์ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นและเกษตรกร เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหา แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลที่สมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติได้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับ ทั้ง ส่วนกลางและท้องถิ่น โดยมุ่งหวังว่าสักวันหนึ่งอาชีพการเกษตรจะได้รับการส่งเสริม และพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านผู้นำต่างๆ ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเกษตรกรที่ให้การสนับสนุนการจัดทำเวทีชุมชน มาโดยตลอดทุกขั้นตอน จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
มีนาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

(๑)

สารบัญรูป

(๒)

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๒

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๒

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๒

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๓

๓ สภาพภูมิอากาศ

๕

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๕

๓.๒ ฤดูกาล

๕

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๕

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๖

๔ เส้นทางคมนาคม

๘

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

๘

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

๘

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๙

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๙

๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

๑๐

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑๑

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑๑

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๑๑

๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

๑๑

๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

๑๒

๖.๕ การศึกษา

๑๒

๖.๖ สาธารณสุข

๑๒

๖.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑๒

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑๒

๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

๑๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรตำบลบางพลี	๑๗
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๗
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๗
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๒
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบางพลี	๔๔
๑. แนวทางการพัฒนา	๔๔
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๔๔
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๔
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๕
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๖
ภาคผนวก	
โครงการส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี	
โครงการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑	๑
แผนที่แสดงขอบเขตตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๒	๓
ภาพแสดงความลาดชันอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๓	๓
แผนที่แสดงชุดดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๔	๔
ภาพแสดงข้อมูลชุดดินอยุธยา	
ภาพที่ ๕	๖
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘	
ภาพที่ ๖	๗
อุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘	
ภาพที่ ๗	๘
แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๘	๙
แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๙	๙
แผนที่แสดงโครงการส่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๐	๑๐
แผนที่แสดงเขตชลประทานและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๑	๑๐
แผนที่แสดงเขตโครงการส่งน้ำและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๒	๑๒
แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๓	๑๕
แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และ เครือข่าย	
ภาพที่ ๑๔	๑๖
แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๕	๑๗
แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๖	๑๘
แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๗	๑๙
แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๘	๒๐
แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๑๙	๒๑
แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๒๐	๒๑
แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๒๑	๒๒
แสดงการใช้พื้นที่ชุดดินปัญหา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ภาพที่ ๒๒	๒๒
แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	

สารบัญภาพ(ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ ๒๓	แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๓
ภาพที่ ๒๔	แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๓
ภาพที่ ๒๕	แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
ภาพที่ ๒๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางไทร	๒๕
ภาพที่ ๒๗	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
ภาพที่ ๒๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางไทร	๒๖
ภาพที่ ๒๙	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๗
ภาพที่ ๓๐	แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๙
ภาพที่ ๓๑	แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๙
ภาพที่ ๓๒	แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๐
ภาพที่ ๓๓	วิถีสตลาดของกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๓
ภาพที่ ๓๔	แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร	๓๔
ภาพที่ ๓๕	แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๓๕
ภาพที่ ๓๖	วิถีสตลาดของมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๐
ภาพที่ ๓๗	แสดงแหล่งรับซื้อมะม่วง อำเภอบางไทร	๔๐

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	การแบ่งเขตการปกครองตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยาแบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน	๒
ตารางที่ ๒	ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑	๕
ตารางที่ ๓	อุณหภูมิ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ (หน่วยวัด : องศาเซลเซียส)	๖
ตารางที่ ๔	ความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑	๗
ตารางที่ ๕	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๑
ตารางที่ ๖	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ตารางที่ ๗	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ตารางที่ ๘	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๑๔
ตารางที่ ๙	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๔
ตารางที่ ๑๐	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรอำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
ตารางที่ ๑๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
ตารางที่ ๑๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบางพลี อำเภอบาง ไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
ตารางที่ ๑๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบางพลี อำเภอบาง ไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๑๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๑๕	แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
ตารางที่ ๑๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบาง ไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
ตารางที่ ๑๗	แสดงพื้นที่การปลูกข้าว ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๒๕
ตารางที่ ๑๘	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามความเหมาะสม อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๒๖

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑๙	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
ตารางที่ ๒๐	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๘
ตารางที่ ๒๑	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๘
ตารางที่ ๒๒	แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้ารายตำบล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๓๐
ตารางที่ ๒๓	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร	๓๓
ตารางที่ ๒๔	แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(ต่อไร่/รอบ/ปี)	๓๓
ตารางที่ ๒๕	แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๓๕
ตารางที่ ๒๖	แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๓๖
ตารางที่ ๒๗	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๙
ตารางที่ ๒๘	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๓๙
ตารางที่ ๒๙	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๑
ตารางที่ ๓๐	แสดงประเด็นการวิเคราะห์ (SWOT) ตำบลบางพลี	๔๒
ตารางที่ ๓๑	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๔๖

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไปตำบลบางพลี

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

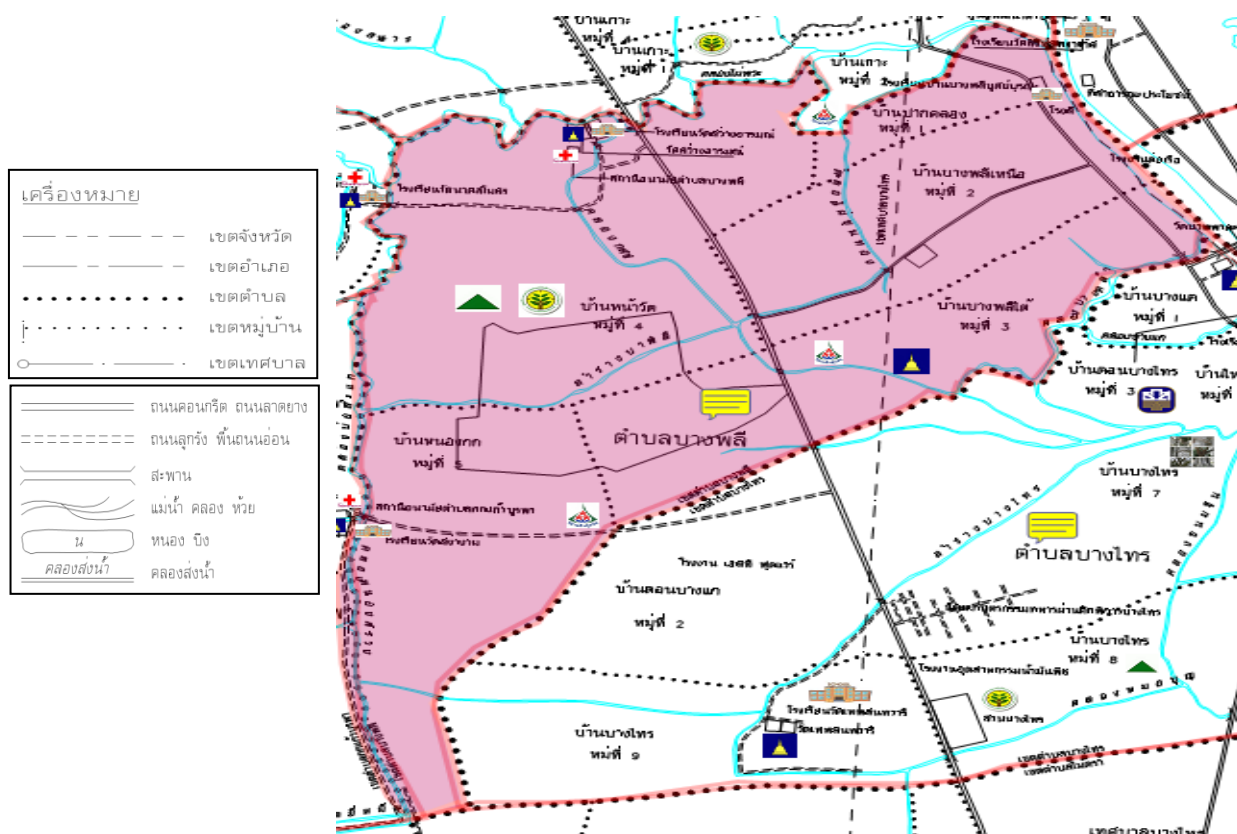
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตั้งอยู่ทิศเหนือของอำเภอบางไทร ห่างจากตัวอำเภوبرะมาณ ๒ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๗,๐๙๓ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านเกาะ	อำเภอบางไทร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลบางไทร	อำเภอบางไทร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	แม่น้ำแควน้อย	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลกกแก้วบุรพา, ตำบลไผ่พระ	

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

	ศูนย์บริการฯ
	สายใยรักฯ
	สถานที่ตำรวจ
	โรงพยาบาล
	วิสาหกิจชุมชน
	สถานีนามัย
	โซ่ล่ำมไทร

	ที่ว่าการอำเภอ
	รทส.
	กลุ่มยุทธศาสตร์
	โรงเรียน
	กศน.
	ไปรษณีย์

	วัด
	เซเว่น
	ศูนย์ข้าวชุมชน
	ปั้มน้ำมัน
	ศูนย์บริหารจัดการศัตรูชุมชน
	แปลงพญากรณ์หลัก
	แปลงพญากรณ์เครือข่าย

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบางพลี แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน ๗๘๓ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครองตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ผู้ใหญ่บ้าน	หมายเหตุ
๑	บางพลีเหนือ	๗๗	นายอุทัย พุ่มพ่วง	
๒	บางพลีกลาง	๑๘๔	นายธนากร ชำนิล	กำนัน
๓	บางพลีใต้	๑๗๐	นายสุทัศน์ รังษิโย	
๔	หน้าวัด	๑๕๕	นางสาวจันทรา ทรัพย์สัตย์	
๕	หนองสรวง	๑๙๗	นายสมยศ รามศักดิ์	

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ แห่ง คือ เทศบาลตำบลบางไทร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางไทร ตำบลบางพลีทั้งตำบล บางส่วนของตำบลไม้ตรา และบางส่วนของตำบลบ้านเกาะ

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

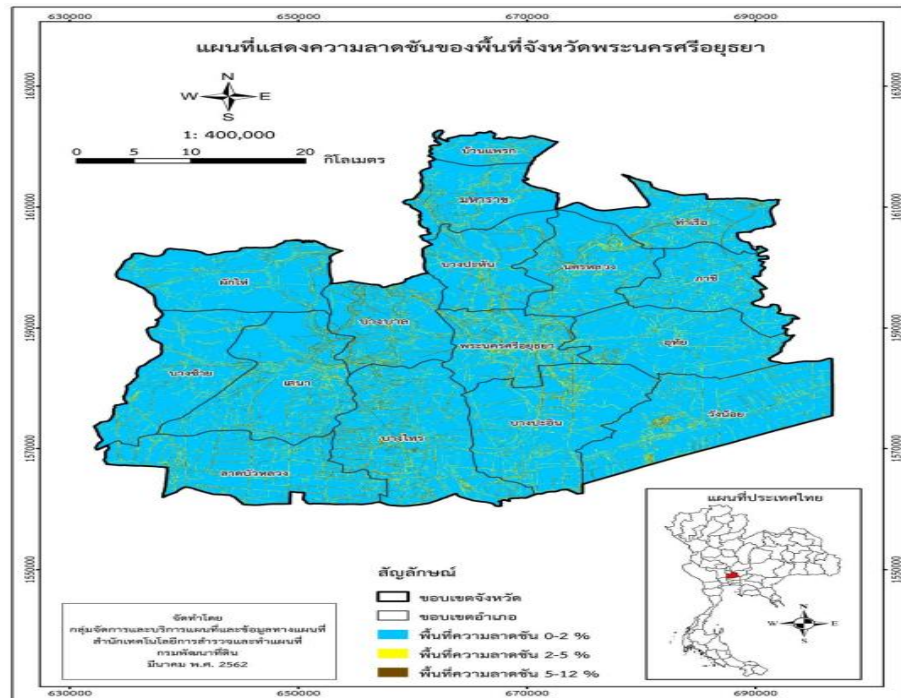
สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปของตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จะเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขา แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อการเกษตรที่สำคัญของตำบลบางพลี ได้แก่ แม่น้ำน้อย, คลองไผ่ขุนทอง, คลองไผ่พระ, คลองหนองสรวง, คลองสามแหวน แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ลำรางบางพลี คลองชลประทาน

เมื่อถึงฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมไปทั่ว เนื่องจากน้ำที่ไหลมาจากทางภาคเหนือ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย มีปริมาณมาก และได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุนทำให้จะมีน้ำท่วมขังนาน ๑ - ๓ เดือน ระหว่างเดือน กันยายน - พฤศจิกายน

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอบางไทร มีสภาพภูมิประเทศเป็นลูกคลื่นลอนลาดน้ำท่วมถึง มีความลาดชันน้อยถือว่าเป็นที่ลุ่ม เมื่อเกิดอุทกภัยมักไม่ปรากฏเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๙๔ ของพื้นที่จังหวัด ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ รองลงมาอันดับที่ ๒ ได้แก่ พื้นที่ความลาดชัน ๒-๕ เปอร์เซ็นต์คิดเป็นร้อยละ ๗.๙๙ ของพื้นที่จังหวัด ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชันน้อยมากอันดับที่ ๓ ได้แก่ พื้นที่ความลาดชัน ๕-๑๒ เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๗ ของพื้นที่จังหวัดลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดมีความลาดชันเล็กน้อย (ภาพที่ ๓)

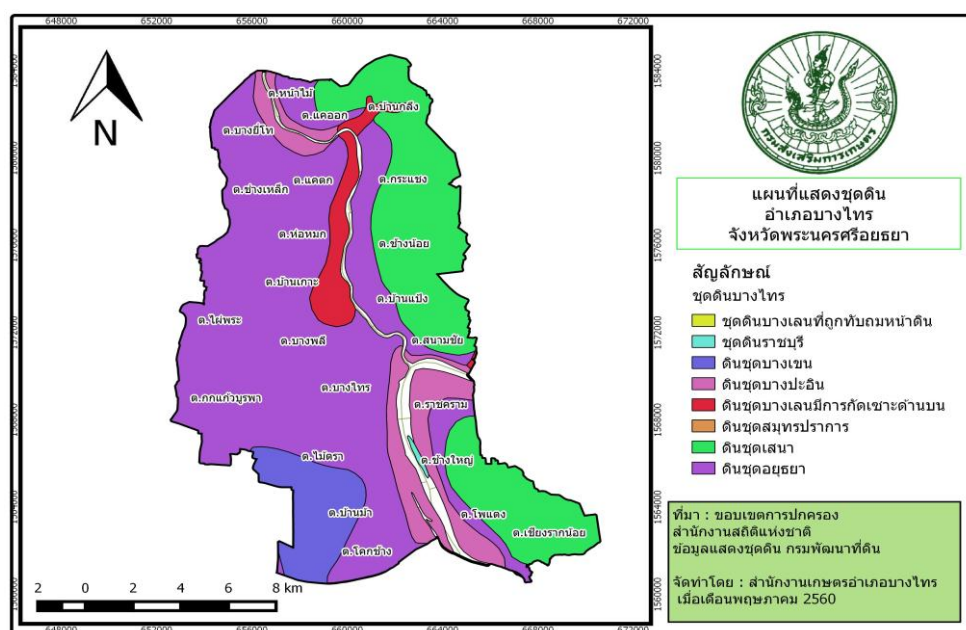

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ ๒๕๖๒)

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๑) ดินชุดอยุธยา เป็นดินเหนียว ดินเป็นสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาปนน้ำตาลแก่ และสีเหลือง เป็นกรดจัด ส่วนใหญ่พบบริเวณริมแม่น้ำ ปัจจุบันใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าว ไม้ผล แต่ต้องมีการยกทรงหรือถมดิน

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงชุดดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

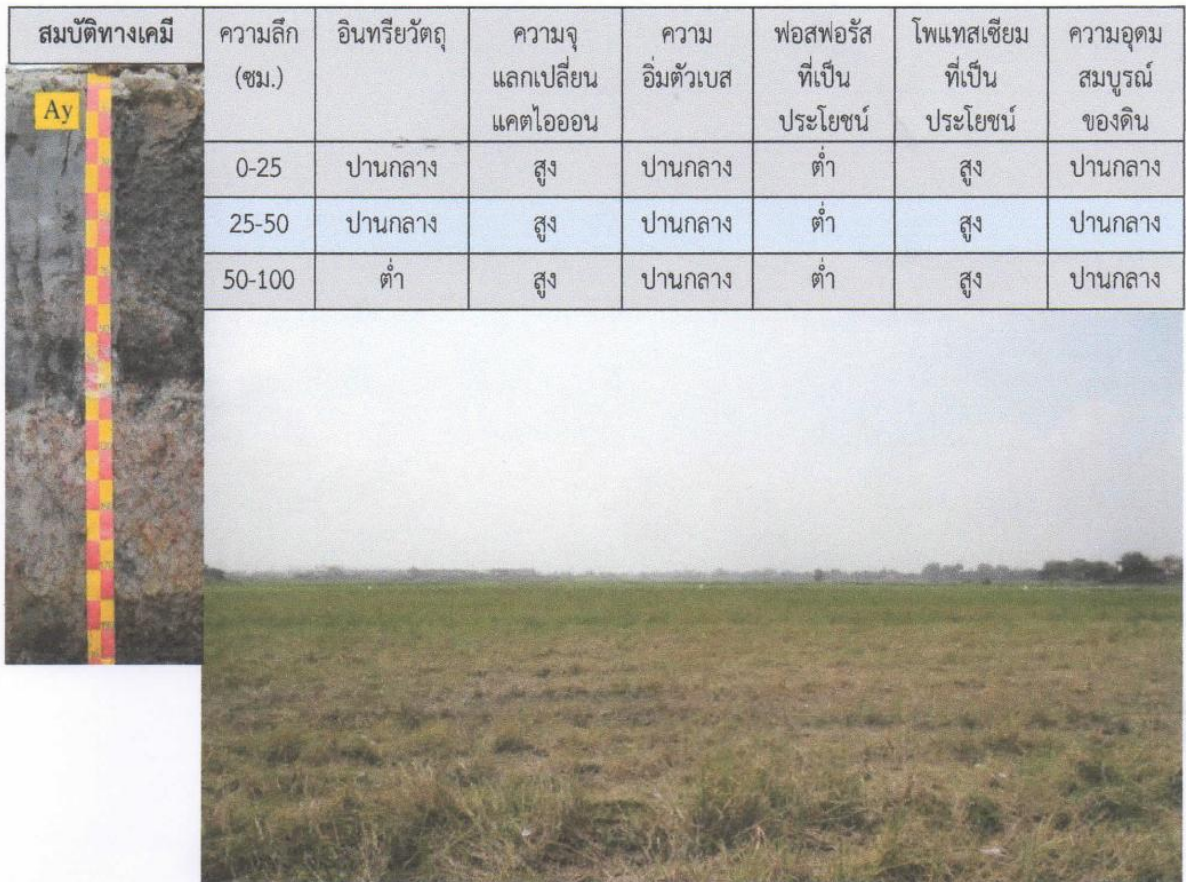

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๔ ภาพแสดงข้อมูลชุดดินอยุธยา

ชุดดิน	อยุธยา	Series Ay	กลุ่มชุดดินที่ 2
การจำแนกดิน (USDA)	Very-fine, mixed, active, acid, isohyperthermic Vertic Endoaquepts		
สภาพพื้นที่	ราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %		
ภูมิสัณฐาน	ที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน	ช้า
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึกลับมาก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวมีสีเทา สีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาน้ำตาล มีจุดประสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด (pH 5.5) และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวที่ความลึก 100-150 ซม. พบผลึกของแร่ยิปซัมและรอยไถระหว่างชั้นดินบนและดินล่าง ดินมีกำมะถันสูงและปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0)		
ข้อจำกัด	ดินเป็นกรดจัด ทำให้พืชไม่สามารถใช้แร่ธาตุที่มีอยู่ในดินตามธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟอสฟอรัส		
ข้อเสนอแนะ	แก้สภาพกรดของดินโดยใช้วัสดุปูนชนิดต่างๆ เช่น ปูนมาร์ล เพื่อให้พืชสามารถใช้ธาตุอาหารในดินได้		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
Ay	0-25	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	25-50	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมในช่วงฤดูฝนทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ออกเป็น ๓ ฤดูดังนี้

๑) ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดุมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็นประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

๒) ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

๓) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม และมีพื้นที่ไม่ค่อยกว้างขวางนัก ทำให้ปริมาณฝนต่างกันไม่มาก โดยทั่วไปในเดือนกันยายนจะเป็นเดือนที่มีฝนมากที่สุด และช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมจะเป็นช่วงที่มีปริมาณฝนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับฝนตลอดทั้งปี โดยฝนที่เกิดขึ้นเป็นฝนในฤดุมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงฤดูฝนเป็นส่วนใหญ่ และบางปีในช่วงฤดูฝนนี้อาจมีพายุดีเปรสชันเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือใกล้เคียงทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นอีก

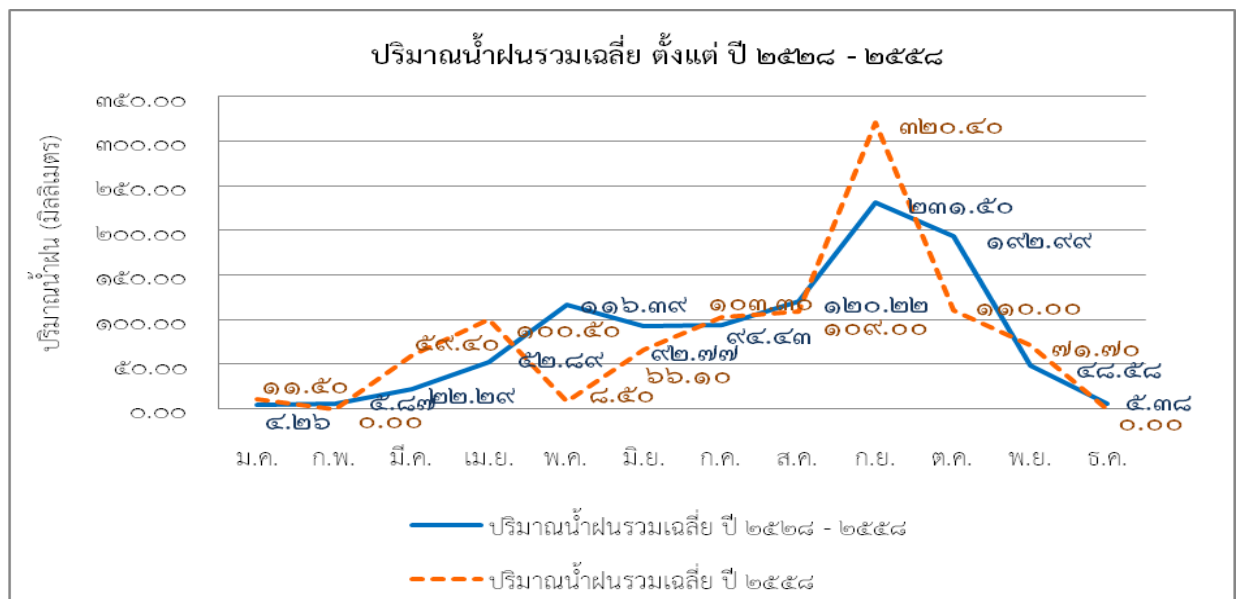
ตารางที่ ๒ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)
ทั้งปี	๒๖๙	๕๖	๖๔	๖๖๙.๑	๕๘	๑๔๒.๘	๒๐๓.๙	๒๙	๙๑.๕
มกราคม	๙.๔	๒	๕.๓	-	-	-	๒๘.๑	๒	๑๖.๕
กุมภาพันธ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มีนาคม	-	-	-	-	-	-	๑.๑	๑	๑.๑
เมษายน	-	-	-	-	-	-	๒๙.๓	๕	๑๑.๒
พฤษภาคม	๑๑.๔	๓	๔.๑	๑๐๔.๕	๑๔	๑๖.๑	๒๑.๑	๓	๑๔.๙
มิถุนายน	๓๐.๒	๗	๑๑.๑	๑๘๔.๘	๘	๘๙	๒.๑	๑	๒.๑

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)
กรกฎาคม	๘๙	๑๕	๑๖.๑	๖๖.๒	๑๔	๑๐.๓	-	-	-
สิงหาคม	๑๕.๓	๕	๔.๑	๔	๔	๓.๑	๕๘.๕	๗	๑๕.๔
กันยายน	๕๗	๑๒	๑๒.๑	๒๖.๕	๖	๗.๑	๓๔.๕	๖	๑๔.๑
ตุลาคม	๕๓.๖	๑๑	๘.๑	๘๓	๑๑	๑๗.๑	๒๙.๒	๔	๑๖.๒
พฤศจิกายน	๓.๑	๑	๓.๑	-	-	-	-	-	-
ธันวาคม	-	-	-	๐.๑	๑	๐.๑	-	-	-

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๕ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑) อุณหภูมิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูงทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิก่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าว ในฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยจะมีค่าระหว่าง ๒๗.๙ - ๓๐.๕ องศาเซลเซียส ส่วนในฤดูหนาวอุณหภูมิเฉลี่ยจะมีค่าระหว่าง ๒๕.๗ - ๒๘.๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่า ๒๖.๔ องศาเซลเซียส

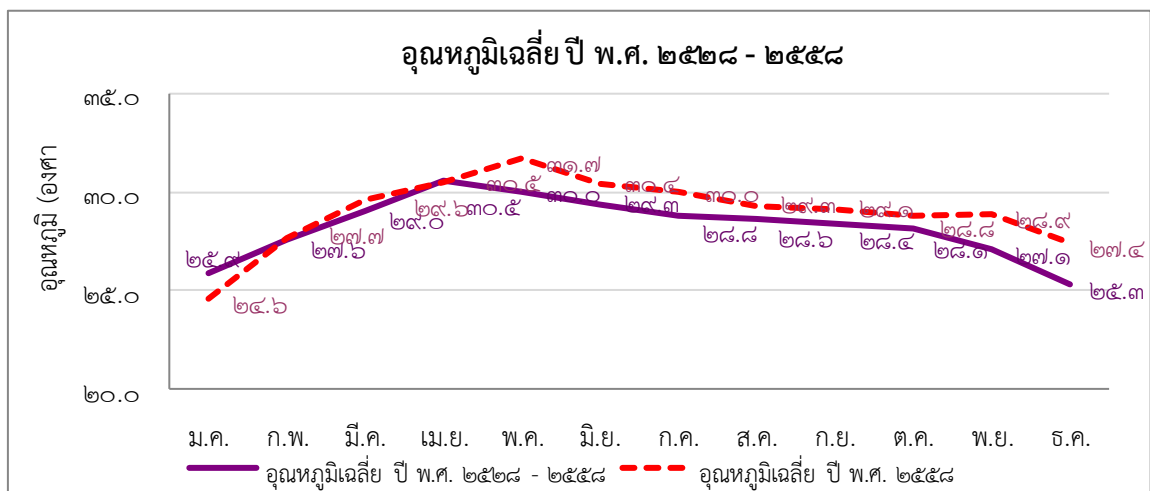
ตารางที่ ๓ อุณหภูมิ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ (หน่วยวัด : องศาเซลเซียส)

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด
ทั้งปี	๒๙.๑	๓๕.๒	๒๓.๓	๒๘.๘	๓๔.๒	๒๓.๓	๒๘.๓	๓๔.๑	๒๓.๓
มกราคม	๒๖.๓	๓๓.๓	๒๐.๗	๒๗.๙	๓๒.๙	๒๒.๘	๒๖.๘	๓๒.๘	๒๑.๒
กุมภาพันธ์	๒๗.๔	๓๔.๔	๒๑.๗	๒๘.๓	๓๔.๐	๒๑.๖	๒๗.๐	๓๓.๔	๒๑.๖
มีนาคม	๓๐.๓	๓๗.๗	๒๔.๘	๓๐.๔	๓๖.๔	๒๔.๒	๒๙.๑	๓๔.๒	๒๓.๙
เมษายน	๓๒.๔	๔๐.๐	๒๖.๓	๓๐.๙	๓๗.๐	๒๔.๘	๒๙.๐	๓๔.๘	๒๓.๘

พฤษภาคม	๓๒.๐	๓๙.๐	๒๕.๙	๒๙.๙	๓๔.๑	๒๔.๖	๒๙.๓	๓๔.๒	๒๔.๔
มิถุนายน	๓๐.๐	๓๖.๓	๒๔.๓	๒๘.๖	๓๔.๖	๒๒.๖	๒๙.๓	๓๔.๗	๒๔.๙
กรกฎาคม	๒๘.๘	๓๔.๐	๒๓.๔	๒๘.๒	๓๓.๓	๒๓.๐	๒๘.๘	๓๓.๔	๒๔.๖
สิงหาคม	๒๙.๔	๓๔.๓	๒๓.๙	๒๙.๐	๓๔.๑	๒๔.๐	๒๘.๓	๓๓.๓	๒๓.๗
กันยายน	๒๘.๖	๓๓.๓	๒๓.๑	๒๙.๔	๓๔.๐	๒๔.๘	๒๘.๖	๓๓.๙	๒๓.๙
ตุลาคม	๒๘.๔	๓๓.๖	๒๓.๐	๒๙.๐	๓๓.๗	๒๔.๓	๒๘.๖	๓๔.๒	๒๓.๔
พฤศจิกายน	๒๘.๒	๓๔.๐	๒๑.๖	๒๗.๗	๓๒.๖	๒๒.๙	๒๗.๗	๓๔.๐	๒๒.๒
ธันวาคม	๒๖.๘	๓๒.๖	๒๐.๖	๒๔.๘	๓๑.๐	๒๐.๔	๒๗.๔	๓๓.๗	๒๒.๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๖ อุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

๒) ความชื้นสัมพัทธ์ การผันแปรตามฤดูกาล ปรากฏว่าความชื้นสัมพัทธ์มีค่าต่ำสุดในช่วงเดือนมีนาคม และมีค่าสูงสุดในช่วงฤดูฝนเดือนตุลาคมเนื่องจากอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยและนำเอาความชื้นขึ้นมาสู่ประเทศไทย

ตารางที่ ๔ ความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด
ทั้งปี	๗๒.๗	๘๘.๑	๕๒.๕	๗๓.๘	๙๐.๐	๕๗.๖	๗๗.๐	๙๐.๘	๗๔.๓
มกราคม	๗๑.๔	๙๐.๐	๔๖.๗	๖๖.๔	๘๓.๔	๔๙.๖	๗๓.๔	๘๙.๖	๗๑.๓
กุมภาพันธ์	๔๙.๙	๗๙.๔	๓๘.๑	๖๒.๓	๘๘.๑	๔๐.๔	๗๒.๔	๘๙.๔	๗๐.๐
มีนาคม	๖๔.๒	๘๔.๓	๔๐.๒	๖๘.๖	๙๐.๑	๔๗.๐	๗๔.๐	๙๐.๓	๗๑.๑
เมษายน	๖๓.๖	๘๔.๙	๓๙.๘	๖๘.๙	๘๘.๙	๘๘.๘	๗๖.๖	๙๑.๑	๗๓.๙
พฤษภาคม	๖๔.๔	๘๕.๔	๔๒.๙	๗๗.๔	๙๒.๙	๖๒.๐	๘๐.๔	๙๒.๗	๗๗.๔
มิถุนายน	๗๔.๔	๙๐.๒	๔๓.๐	๗๗.๐	๙๒.๑	๖๑.๙	๗๘.๘	๙๒.๐	๗๖.๑
กรกฎาคม	๘๑.๒	๙๑.๑	๖๓.๔	๗๙.๔	๙๓.๔	๖๔.๔	๗๙.๔	๙๐.๗	๗๗.๗

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
สิงหาคม	๗๘.๐	๙๐.๒	๖๒.๒	๘๑.๑	๙๓.๙	๖๘.๓	๘๐.๗	๙๒.๐	๗๘.๔
กันยายน	๘๒.๔	๙๓.๐	๔๗.๙	๘๔.๓	๙๔.๗	๗๒.๘	๘๑.๙	๙๓.๐	๗๘.๘
ตุลาคม	๘๓.๙	๙๔.๑	๖๖.๔	๗๙.๘	๙๓.๙	๖๔.๖	๗๙.๔	๙๑.๗	๗๖.๓
พฤศจิกายน	๗๖.๖	๙๐.๖	๔๗.๘	๗๒.๔	๘๘.๒	๔๖.๗	๗๓.๖	๘๘.๙	๗๐.๙
ธันวาคม	๗๑.๔	๘๑.๔	๔๐.๘	๖๗.๔	๘๒.๘	๔๒.๒	๗๓.๖	๘๘.๐	๖๙.๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา

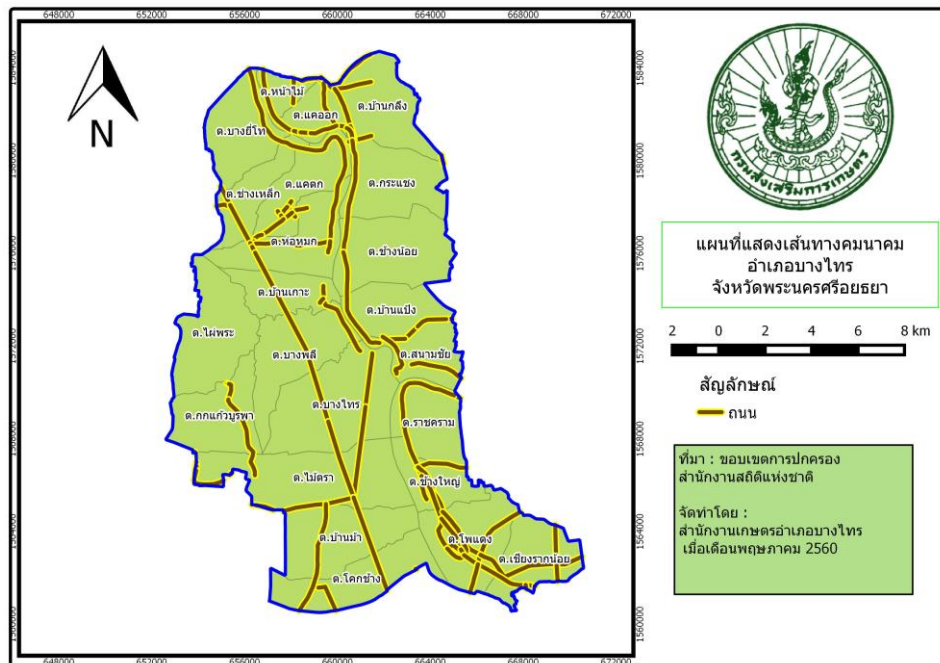
๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร : มีเส้นทางคมนาคมหลักคือ

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

- เส้นทาง ๓๑๑๑ วังระหวาง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ผ่าน อำเภอบางไทร ไปยังอำเภอสนาและอำเภอดักไถ่

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

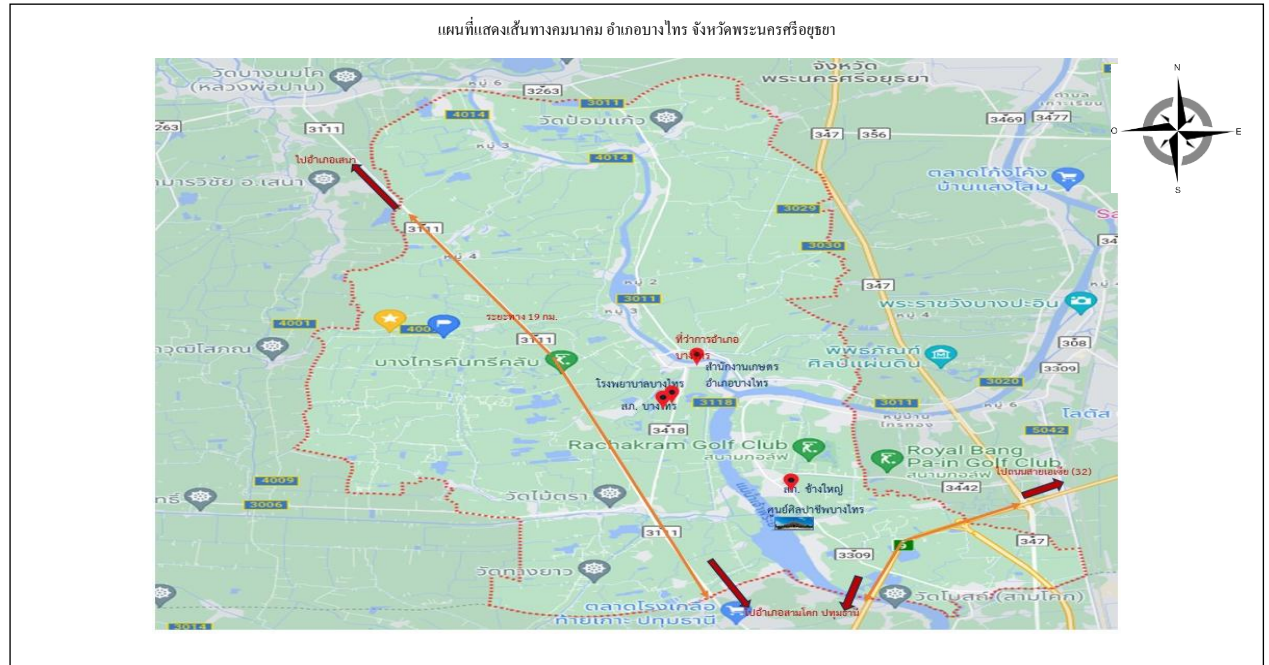
ทางรถไฟ ไม่มี

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถสองแถวสายบางไทร (สามแยกหน้าอำเภอ) – พระนครศรีอยุธยา ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๓๑๑๑ เส้นทางระหว่างตำบลโคกช้าง อำเภอบางไทรถึงตำบลบ้านแพน อำเภอสนา ระยะทางประมาณ ๑๙ กิโลเมตร

-ทางหลวงหมายเลข ๙ เส้นทางระหว่างตำบลโพแดง อำเภอบางไทร ถึงตำบลท้ายเกาะ อำเภอสามโคก ปทุมธานี ระยะทาง ๔.๓ กิโลเมตร

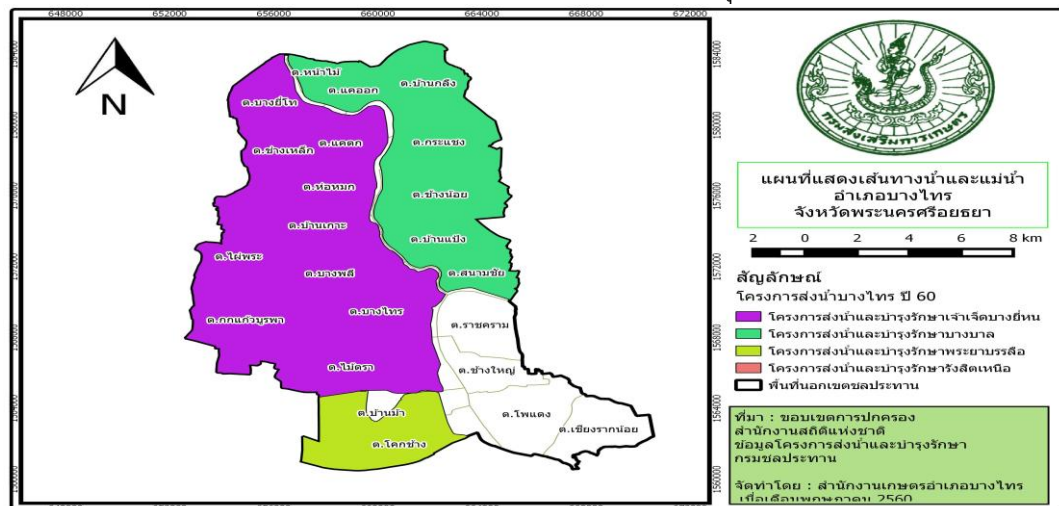
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

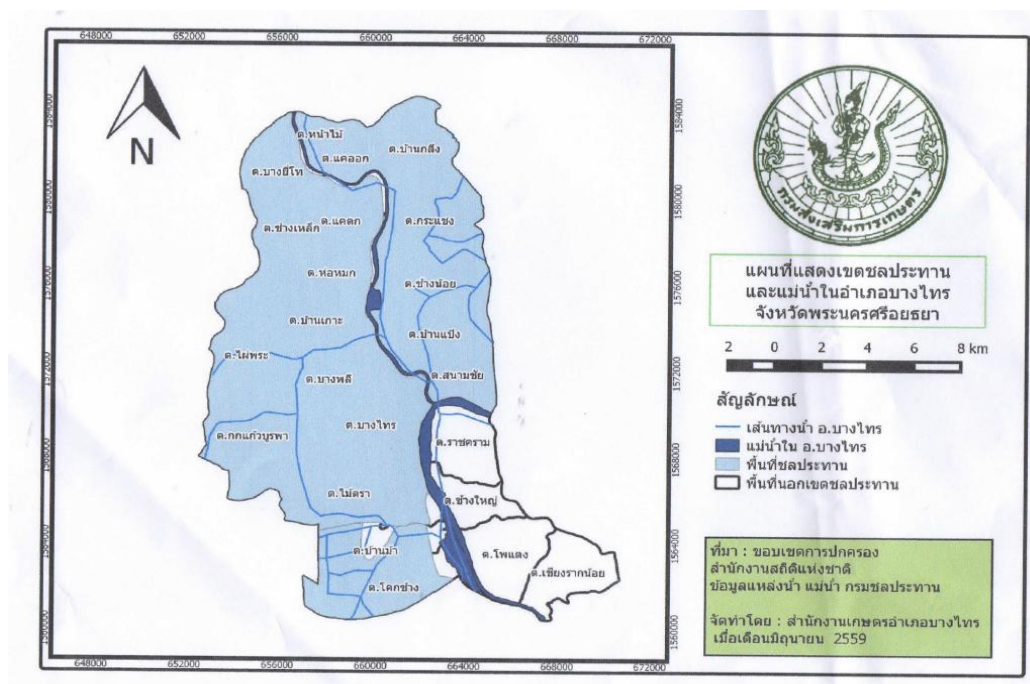
ตำบลโคกช้าง มีแม่น้ำไหลผ่าน ๑ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา มีคูคลองใหญ่เล็ก ไหลผ่านเชื่อมโยงกัน มีโครงการชลประทานรับผิดชอบ ๑ โครงการ คือ โครงการพระยาบันลือ รับผิดชอบตำบลโคกช้าง และตำบลบ้านม้า

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงโครงการส่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

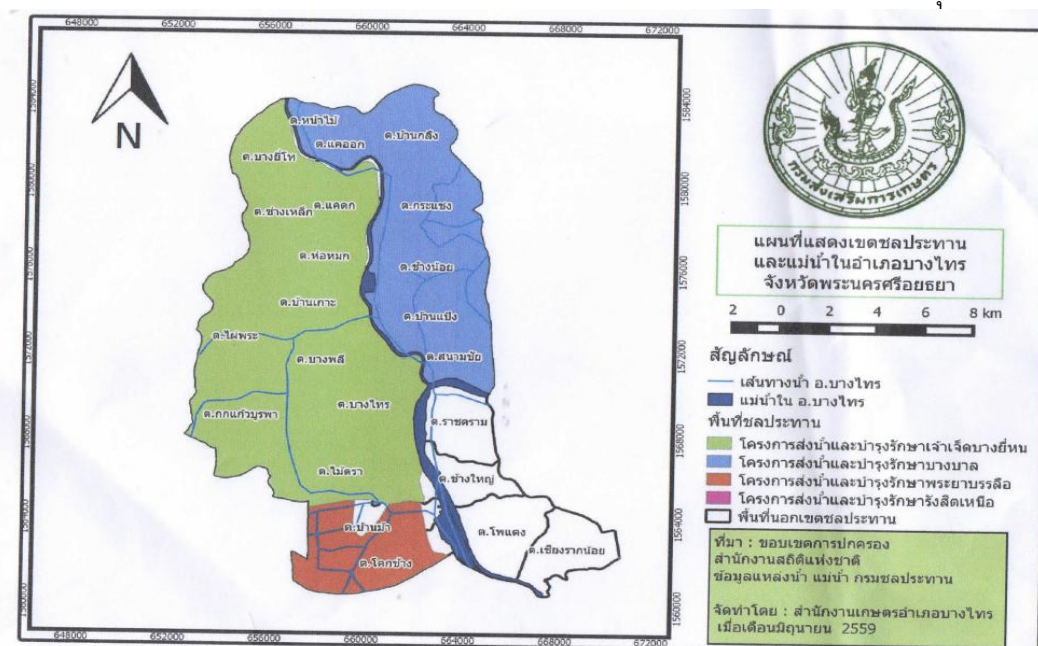
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเขตชลประทานและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงเขตโครงการส่งน้ำและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

ไม่มี

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลบางพลี มีพื้นที่ทั้งหมด ๗,๐๙๓ ไร่ ประชากร ๗๘๓ ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒๐๓ ครอบครัวยุคใหม่ที่ทำเกษตรทั้งหมด ๔,๘๓๓ ไร่ ทำนา ๑๔๖ ครอบครัวยุคใหม่ที่ทำปลูกข้าว ๔,๖๗๐ ไร่ ปลูกได้ทั้งนาปี นาปรัง เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เป็นเกษตรกรรายย่อย ทำนาเฉลี่ยครอบครัวยุคใหม่ ๓๒ ไร่ พันธุ์ข้าวเป็นพันธุ์ลูกผสม มีอายุประมาณ ๙๐-๑๒๐ วัน ผลผลิตเฉลี่ย ๗๑๔ กิโลกรัม/ไร่ ราคาผลผลิตข้าว ๖,๔๐๐ - ๖,๘๐๐ บาท/ตัน (พ.ศ.๒๕๕๘/๕๙) ขณะที่ต้นทุนการผลิตประมาณ ไร่ละ ๔,๗๕๐ บาท/ไร่ นอกจากนี้ ยังมีเกษตรกรบางรายปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอก-ไม้ประดับ พืชผัก เห็ดโรงเรือน เลี้ยงเป็ด-ไก่ ปลา โค เยาวชน วัยแรงงานจะออกไปรับจ้างทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม ที่ตั้งอยู่ภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เข้าไป - เย็นกลับ คนวัยชรา จะอยู่เฝ้าบ้านเลี้ยงลูกหลาน

๑) ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอบางไทร

- โรงงานผลิตที่นอน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา /ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Gross Provincial Product : GPP) เท่ากับ ๔๒๘,๕๔๘ ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗.๕ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๔๙ และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๙,๕๔๑ ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรลดลง เท่ากับ ๗.๙๒ โดยมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพียงร้อยละ ๒.๒๓ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด

ตารางที่ ๕ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

รายการ	(ล้านบาท)	ร้อยละ
ภาคเกษตร	๙,๕๔๑	๒.๒๓
ภาคบริการ	๑๒๖,๒๕๐	๒๙.๔๖
ภาคอุตสาหกรรม	๒๙๒,๗๕๘	๖๘.๓๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๔๒๘,๕๔๘	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๔๖๘,๕๗๙	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๖

๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

เกษตรกรผู้ทำนาในตำบลส่วนใหญ่มีฐานะยากจนถึงปานกลางเกือบทุกราย ต้องกู้เงินเป็นหนี้ธนาคารรัฐหรือกองทุนหมู่บ้าน การประกอบอาชีพการทำนามีรายได้ไม่แน่นอนเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติต่าง ๆ ต้นทุนในการผลิตสูงมากเมื่อคิดคำนวณหักค่าใช้จ่ายแล้ว บางรายขาดทุนหรือเหลือกำไรน้อยเหลือเกิน เกษตรกรบางรายอาจมีรายได้ไม่น้อยกว่ากรรมกรรับจ้าง ในขณะที่สภาวะเศรษฐกิจ ค่าครองชีพประจำวันสูงทำให้ต้องเพิ่มรายจ่ายของครอบครัว บางปีรัฐบาลไม่ได้พยุงราคารับจำนำข้าวเปลือก เกษตรกรผู้ทำนาจะต้องพึ่งรายได้จากบุตรหลานภายในครอบครัวที่ประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมแทน จึงจะดำรงชีวิตอยู่ได้ ฉะนั้นเมื่อคิดรายได้เกษตรกรโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนแล้วจะอยู่ระหว่าง ๖๒,๐๐๐-๑๑๗,๐๐๐ บาทต่อปี

๖.๔ จำนวนครัวเรือน

ตำบลบางพลี มีประชากรทั้งสิ้น ๒,๗๗๕ คน จำนวนครัวเรือน ๑,๒๒๖ ครัวเรือน แบ่งเป็น ชาย ๑,๓๘๐ คน หญิง ๑,๓๙๕ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ

๖.๕ การศึกษา

ตำบลบางพลี มีโรงเรียนประถมศึกษา ๓ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบางพลี , โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์และโรงเรียนวัดสง่างาม

๖.๖ การสาธารณสุข

สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในอำเภอบางไทร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

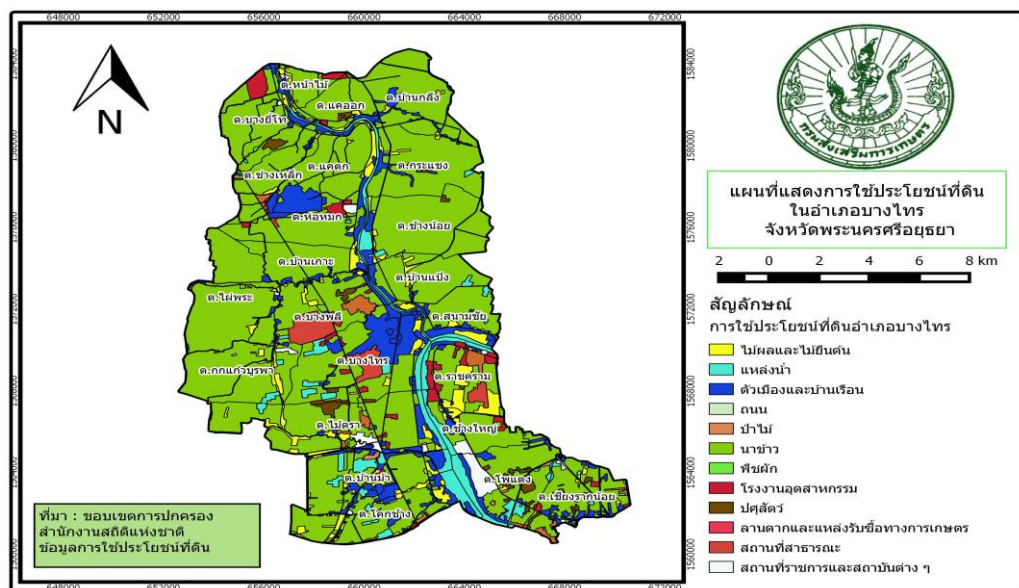
ชาวตำบลบางพลี มีประเพณีท้องถิ่นสำคัญๆ เช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ ทั้งประเพณีทางพระพุทธศาสนา และประเพณีรื่นเริงในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปี เช่น

ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ที่จัดขึ้นตามวัดต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอบางไทร จัดขึ้นในช่วงเข้าพรรษา

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอบางไทร มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาจำนวน ๙๔,๓๒๖.๖๐ ไร่ ร้อยละ ๖๕.๘๘ รองลงมาคือพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๒๔,๐๘๗.๔๒ ไร่ ร้อยละ ๑๖.๘๕ และพื้นที่น้ำจำนวน ๑๐,๙๕๖.๓๕ ไร่ ร้อยละ ๗.๖๖

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลบางพลี มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๗ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ตำบลบางพลี	๑	๑๐	-	-	-	-	๑	๗	-	-	-	-
รวม	๑	๑๐	-	-	-	-	๑	๗	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลบางพลี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๐ ศูนย์ และ ศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๐ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ตำบลบางพลี	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
รวม	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลบางพลี มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๐ ราย ประมงอาสา ๐ ราย และครูบัญชีอาสา ๒ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ตำบลบางพลี	-	๒	-	-	-	๕	-	-	-
รวม	-	๒	-	-	-	๕	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลบางพลี มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลบางพลี มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๐ คน

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ตำบลบางพลี	-	-	-
รวม	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้(เครือข่าย)การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบางพลี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางบุญมี ชูศาสตร์

บ้านเลขที่ ๑๕/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบางพลี จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน ในการผลิตแตงกวาทดแทนการทำนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในอาชีพการเกษตรต่อไป

แนวทางการพัฒนา :- ปรับปรุงและพัฒนาฐานการเรียนรู้มุ่งสู่การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ผลิตตามความต้องการของตลาด

- พัฒนาศูนย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง บัญชีครัวเรือน ฯลฯ
- เป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกปฏิบัติอาชีพการเกษตรเพื่อความยั่งยืนสู่ Smart Farmer

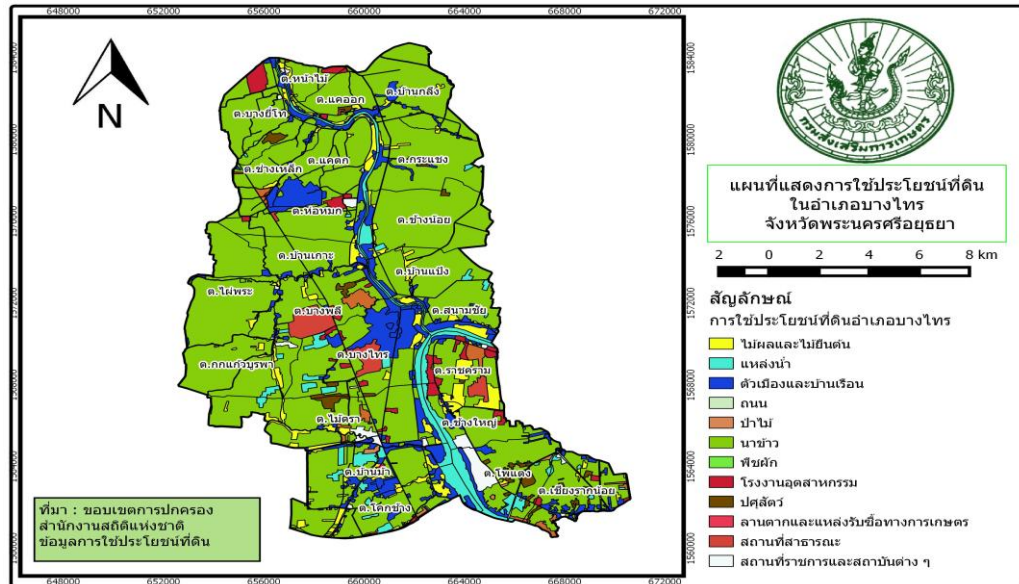
จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ :- สามารถผลิตแตงกวาได้ตลอดทั้งปี

- ทำการเกษตรแบบผสมผสาน

(๔) กลุ่มเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลบางพลี

ตำบลบางพลี มีกลุ่มเกษตรกรรมแปลงใหญ่ จำนวน ๐ กลุ่ม

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

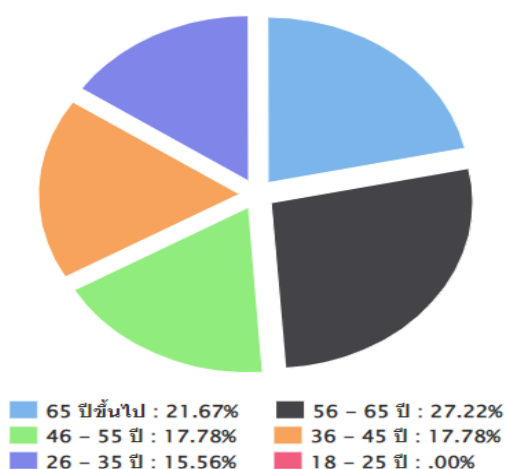
ตำบลบางพลี มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๘๐ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปี จำนวน ๓๙ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๔๙ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๒ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๓๒ ครุฑเรือนคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๙	๒๑.๖๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๔๙	๒๗.๒๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๒	๑๗.๗๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๒	๑๗.๗๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๘	๑๕.๕๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐
รวม	๑๘๐	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

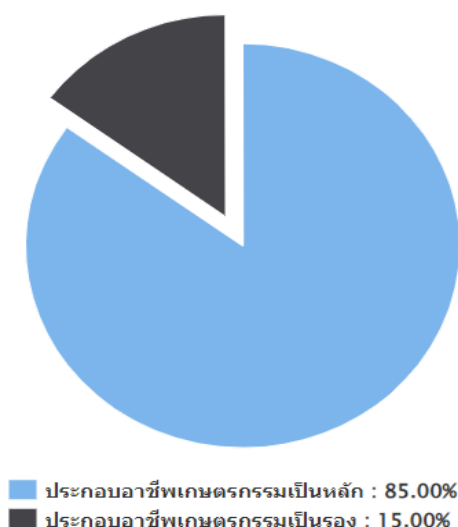
ตำบลบางพลี ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๑๕๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๕

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๕๓	๘๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๗	๑๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

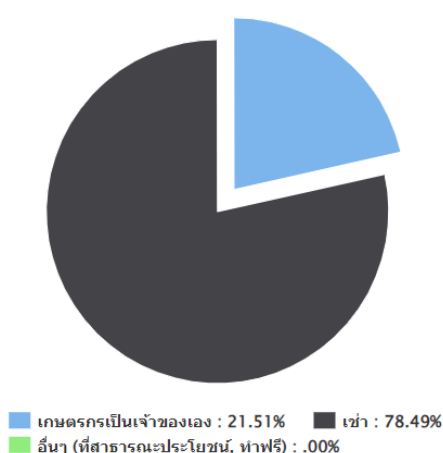
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบางพลี ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๑ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๑๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๙ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๓๗	๒๑.๕๑
เช่า	๑๓๕	๗๘.๔๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

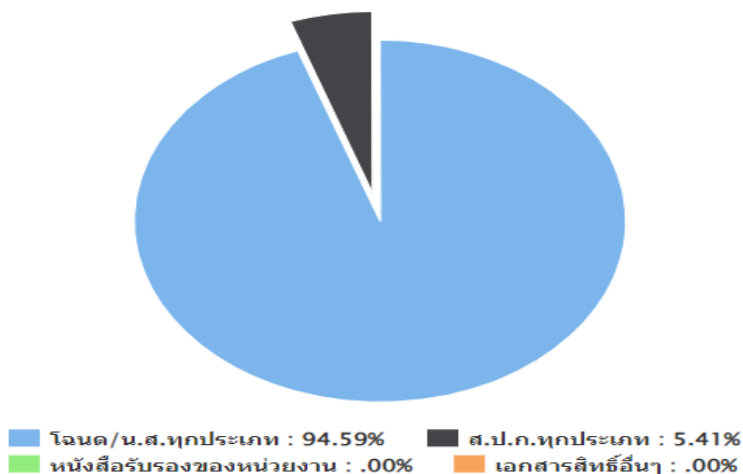
เกษตรกรเกษตรกร ตำบลบางพลี มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๕๙ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๑ และ แบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์(ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓๕	๒	๐	๐	๓๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (คร่าวๆ)

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗)

ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

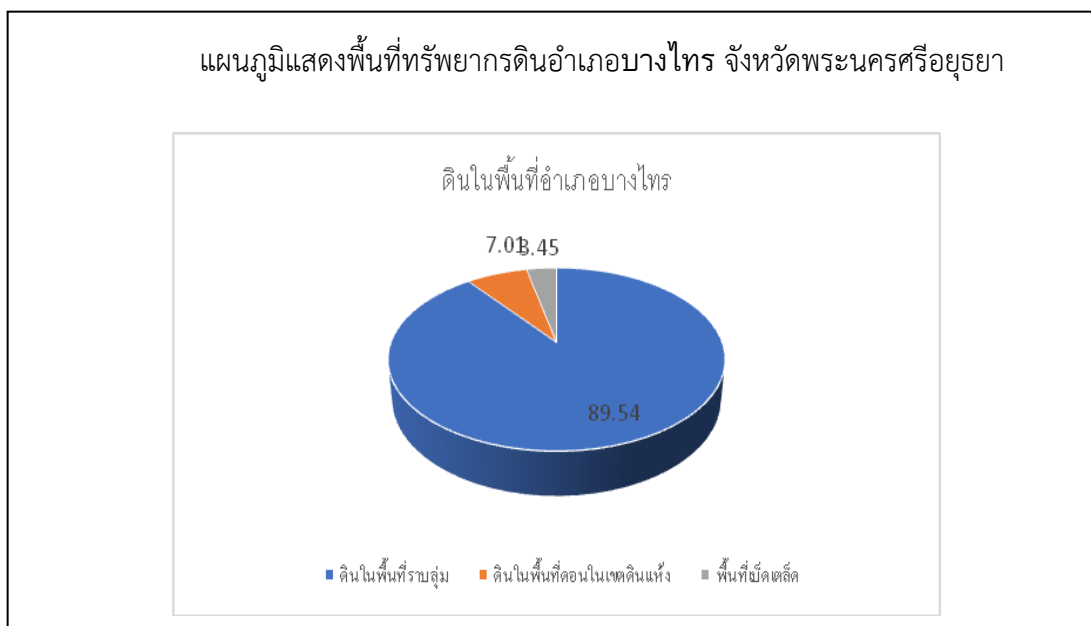
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอบางไทร เป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม จำนวน ๑๒๘,๐๐๓.๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๕๔ รองลงมาคือ ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง จำนวน ๑๐,๐๒๕.๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๑ และ พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๔,๙๓๒.๓๗ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๕ตามลำดับ

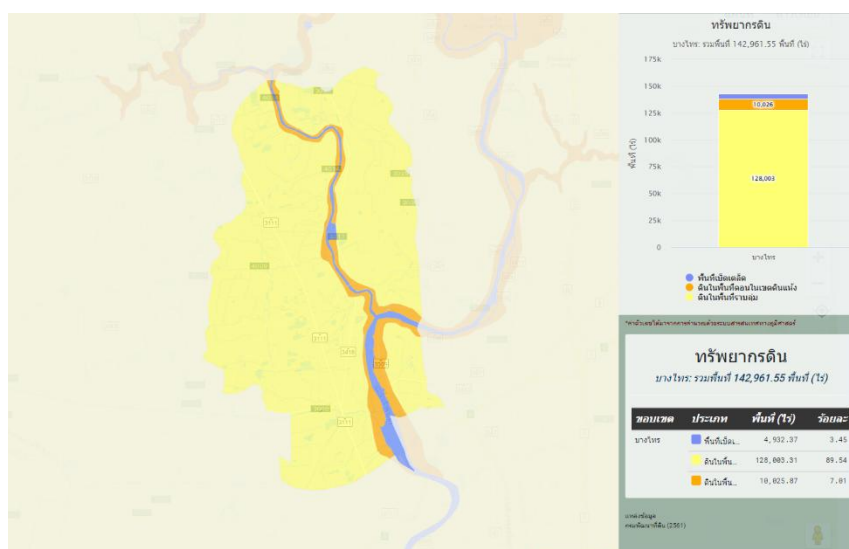
ตารางที่ ๑๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๒๘,๐๐๓.๓๑	๘๙.๕๔
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๐,๐๒๕.๘๗	๗.๐๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔,๙๓๒.๓๗	๓.๔๕
รวม	๑๔๒,๙๖๑.๕๕	๑๐๐

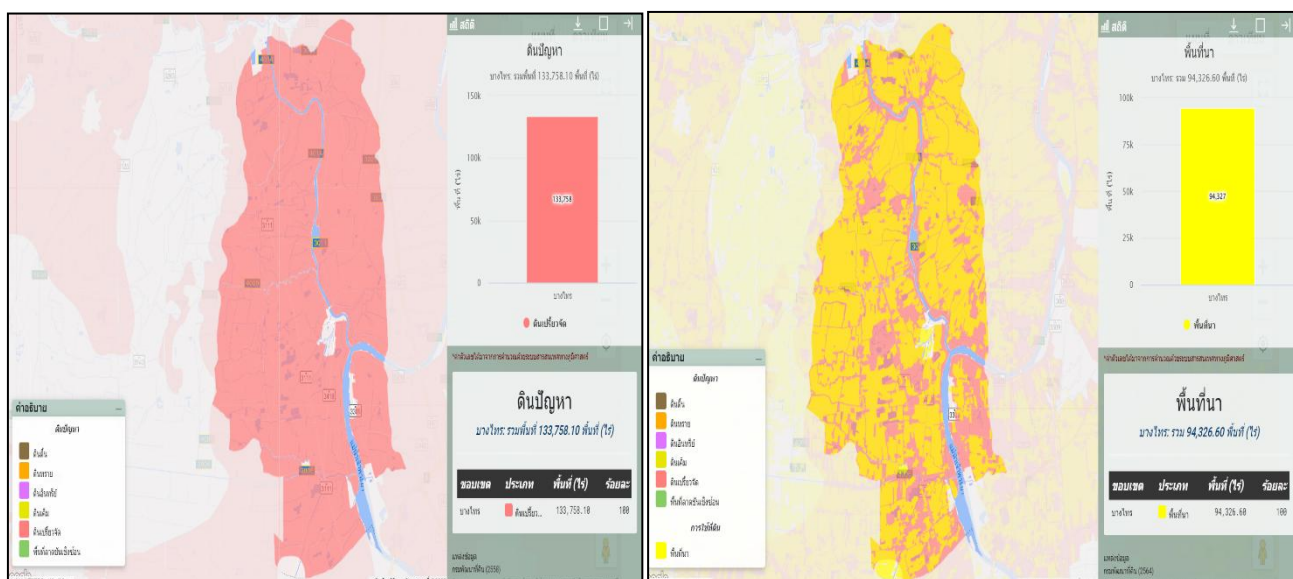
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๕)

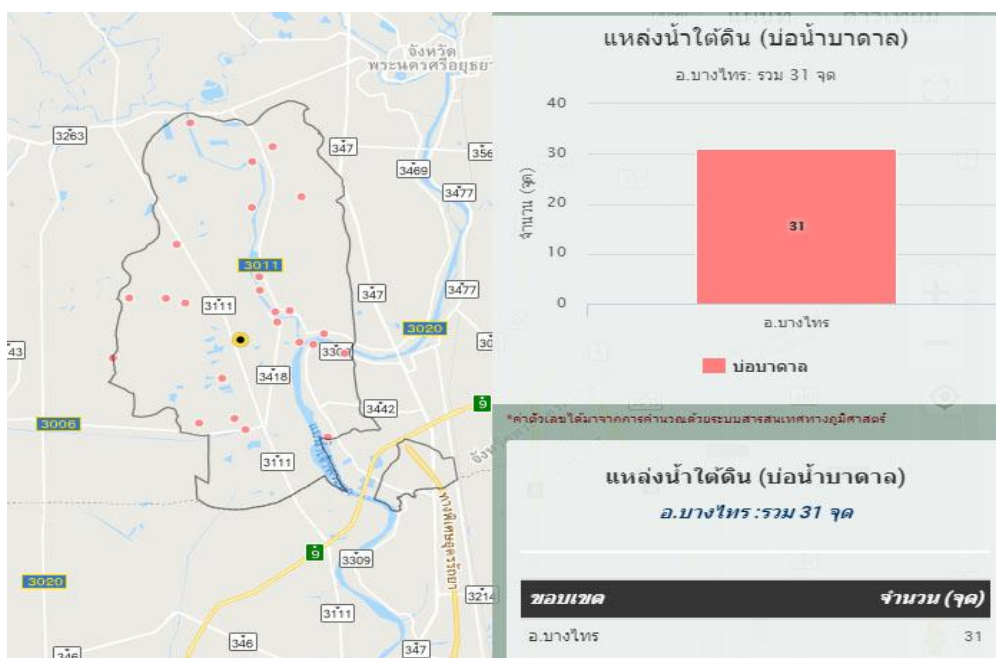

ภาพที่ ๒๑ แสดงการใช้พื้นที่ที่ดินปัญหา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๔)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลบางพลี เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๙.๐๒% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

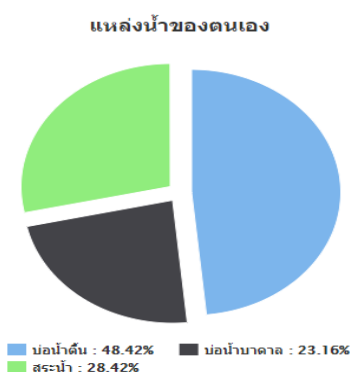
- แหล่งน้ำใต้ดินบ่อน้ำบาดาล ตำบลบางพลี รวมทั้งสิ้น ๐ บ่อ

ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

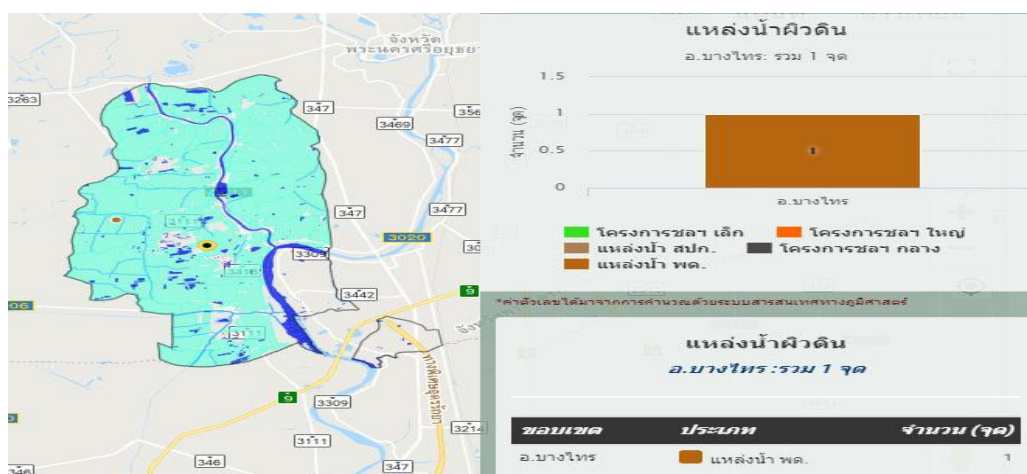

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ครัวเรือน	ร้อยละ
แหล่งน้ำของตนเอง	93.00	3.06
บ่อน้ำตื้น	46.00	48.42
บ่อน้ำบาดาล	22.00	23.16
สระน้ำ	27.00	28.42
แหล่งน้ำสาธารณะ	2,950.00	96.94
บ่อน้ำบาดาล	0.00	0.00
หนอง/สระ	15.00	0.50
คลองชลประทาน	2,910.00	96.29

ภาพที่ ๒๓ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอบางไทรมีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ...๑.. แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ...-... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน-.... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ...-.... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปศุสัตว์ที่ดิน จำนวน-... แห่ง

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๓)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณะประจำถิ่น/สินค้า GI

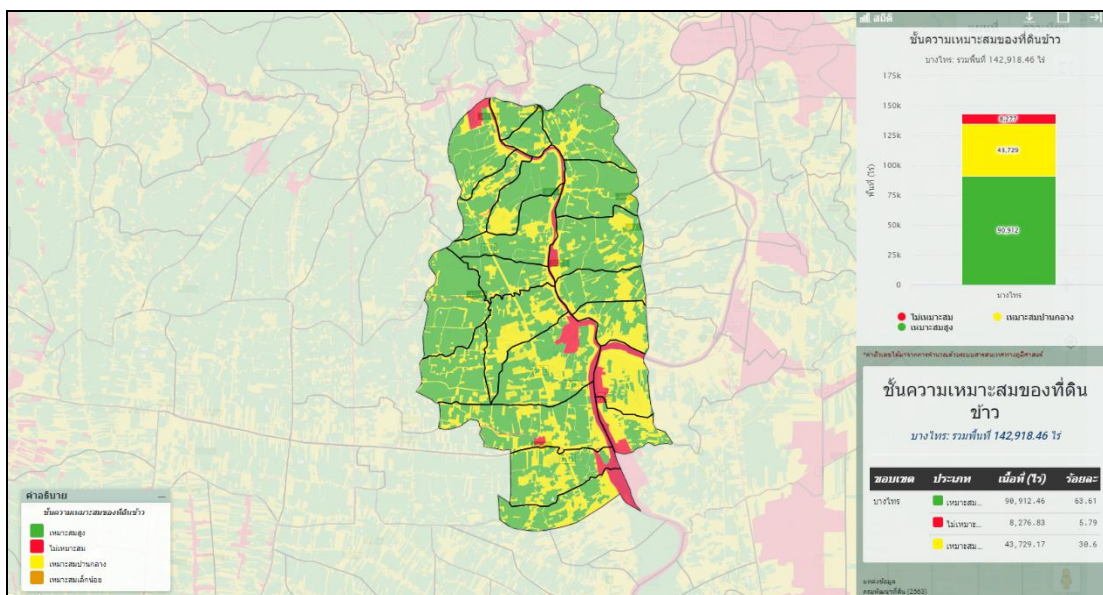
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

ตำบลบางพลี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๘,๐๙๔.๖๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๓๙๖.๒๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๓๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๕๙๔.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ไร่ คิดเป็นร้อยละ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๓.๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๘

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
ตำบลบางพลี	๔,๓๙๖.๒๔	๓,๕๙๔.๘๑	-	๑๐๓.๖๓	๘,๐๙๔.๖๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางโหล
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

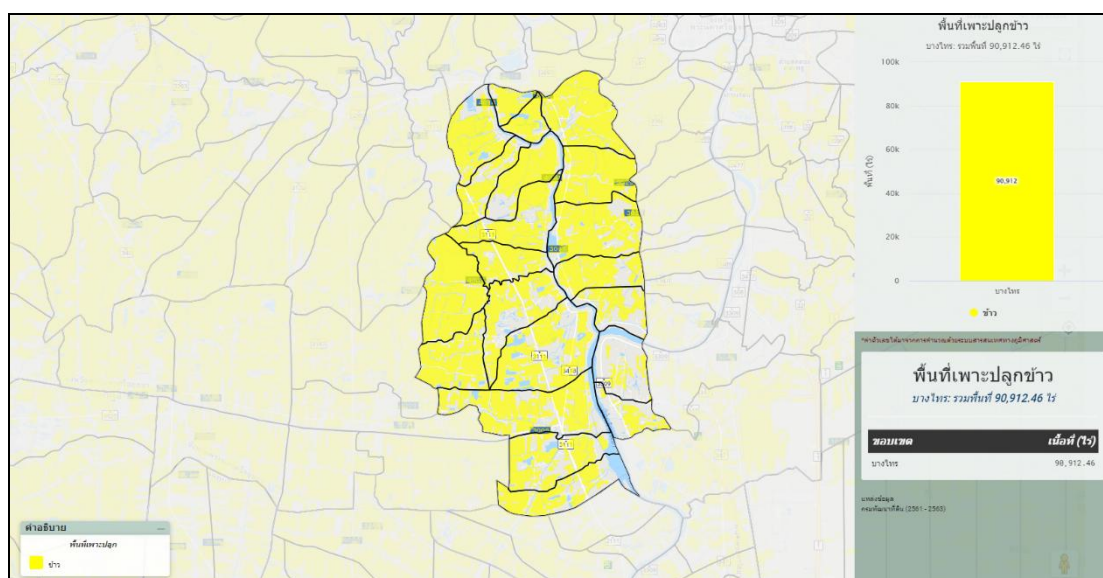
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลบางพลี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๔,๑๔๙.๖๘ ไร่

ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่การปลูกข้าว ตำบลบางพลี อำเภอบางโหล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
บางพลี	๔,๑๔๙.๖๘
รวม	๔,๑๔๙.๖๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางโหล พ.ศ. ๒๕๖๗/ ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางโหล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

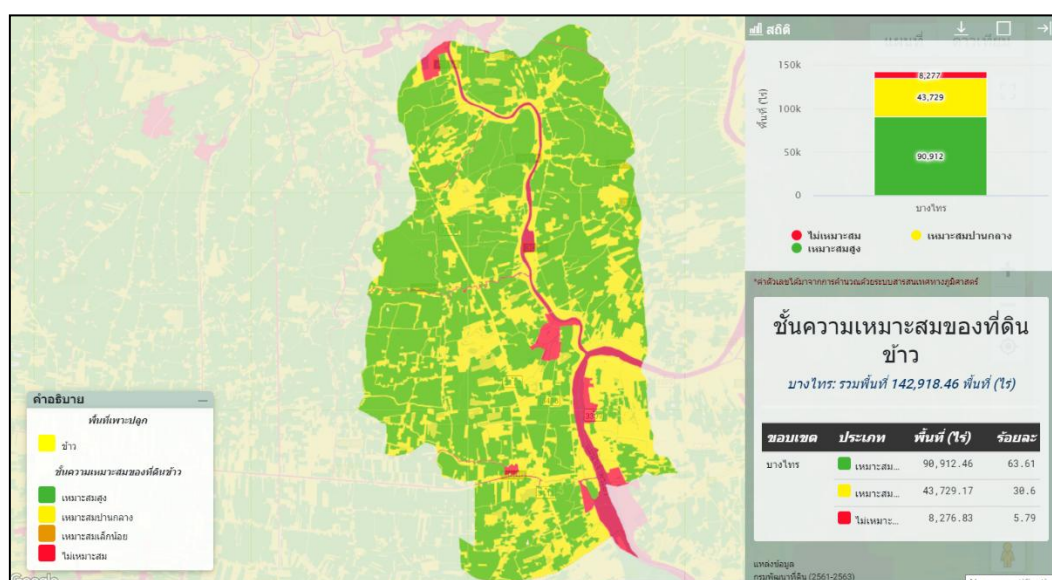
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลบางพลี มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔,๑๔๙.๖๘ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๑๔๙.๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..-.... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ...- ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..-.... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ...-.... ไร่ คิดเป็นร้อยละ-....

ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามความเหมาะสม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บางพลี	๔,๑๔๙.๖๘	-	-	-	๔,๑๔๙.๖๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางไทร

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบางพลี มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๔,๒๙๒.๐๐ไร่ ๒๐๑ ครั้งเรือน

ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(ตัน)
บางพลี	๑๔๖	๔,๑๔๙.๖๘	๔,๑๖๗.๕๐	๓๓๑๙.๗๔๔	๐.๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเตรียมดินโดย ไถตะ ไถแปร และตีนา

ໄຮ້

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนงอกควบคุมไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคใบขาว, เพลี้ยไฟ, เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ฯลฯ

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้เครื่องจักรในการเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้รถเกี่ยวข้าว และใช้รถบรรทุกในการนำข้าวไปขายโรงสี

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยใช้สารเคมี

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางพลี มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว(นาปี)	←.....→			←.....△				▽.....→			△.....→	
ข้าว (นาปรัง)	←.....→		▽.....→								←.....→	

สัญลักษณ์

←.....→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางไทรมีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๗๕๐ บาทและพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๗๕๐ บาท

ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

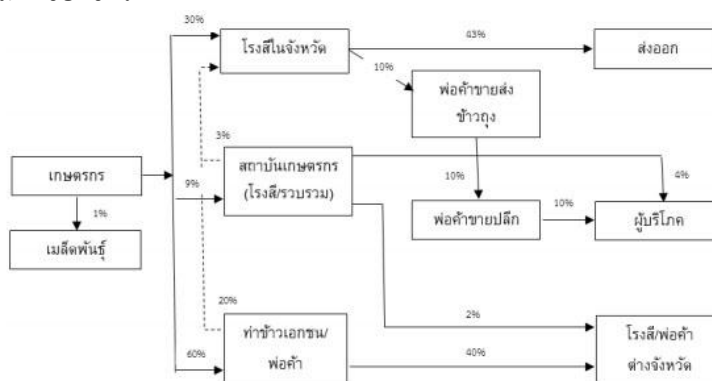
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		ระบุชนิด/สูตรปุ๋ย	
	อัตราการใช้	ค่าใช้จ่าย (บาท)	อัตราการใช้	ค่าใช้จ่าย (บาท)		
ค่าพันธุ์ข้าว	๒๕ กก./ไร่	๕๐๐	๒๕ กก./ไร่	๕๐๐	-	หมายเหตุ
ค่าเตรียมดิน (ไถ-ตี-เหือก)	๓๕๐ กก./ไร่	๓๕๐	๓๕๐ กก./ไร่	๓๕๐	-	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๔๕๐ บาท/ไร่	๔๕๐	๔๕๐ บาท/ไร่	๔๕๐	-	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑	๒๕ กก./ไร่	๔๐๐	๒๕ กก./ไร่	๔๐๐	๑๖-๒๐-๐	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒	๒๐ กก./ไร่	๓๒๐	๒๐ กก./ไร่	๓๒๐	๔๖-๐-๐	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓	-	-	-	-	-	
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	-	-	-	-	-	
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐	-	
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	-	
ค่าแรงหว่านข้าว/หว่านปุ๋ย/พ่นสารเคมีเฉลี่ยต่อไร่	๒๙๐	๒๙๐	๒๙๐	๒๙๐	-	
ค่าเก็บเกี่ยว	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	-	
ค่าขนส่ง	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	-	
ค่าเช่า	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	-	
ค่าอื่นๆ	๑๔๐	๑๔๐	๑๔๐	๑๔๐	-	
รวม		๔,๗๕๐		๔,๗๕๐		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรปลูกข้าวในอำเภอบางไทร ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวแข็ง (กข. ๔๑, กข. ๔๗, กข. ๕๗, กข. ๖๑, และพิษณุโลก ๒ ซึ่งข้าวพันธุ์เหล่านี้ เมื่อจำหน่ายแล้ว จะมีราคาประมาณ ๖,๕๐๐ – ๖,๙๐๐ บาท/ตัน ซึ่ง จะ แตกต่างจาก ข้าวที่เพาะปลูกไว้เพื่อสืบทอดพันธุ์ เช่น กข. ๔๓ และข้าวหอมปทุม ซึ่งจะมีราคาที่สูงกว่า (ราคาประมาณ ๘,๕๐๐ – ๘,๙๐๐ บาท/ตัน)

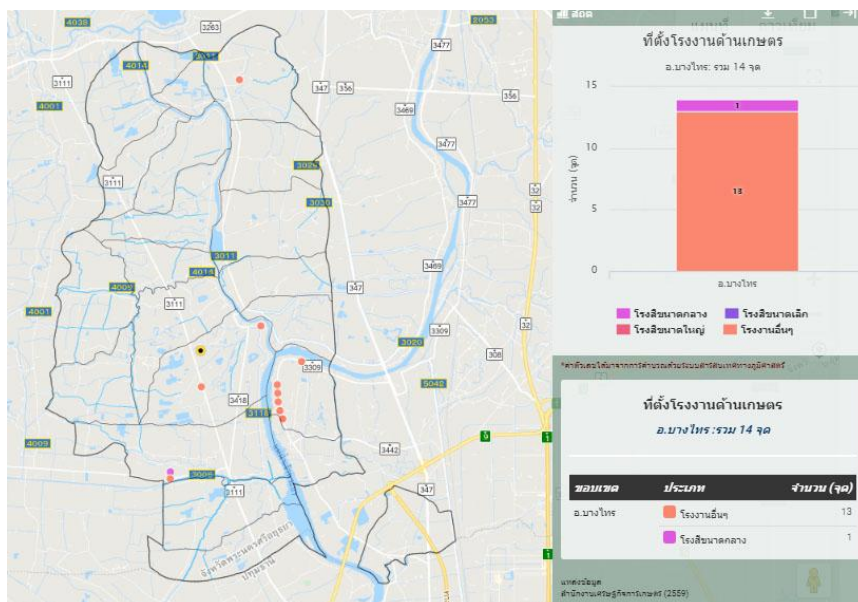
(๑) วิธีการตลาดของข้าว

ภาพที่ ๓๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: Agri-Map), พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอบางไทร มีโรงสีข้าวขนาดกลาง รวม ๑ แห่ง

ภาพที่ ๓๑ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: Agri-Map), พ.ศ. ๒๕๖๗

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบางพลี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบ ในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านข้าว จำนวน ๐ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๐ ราย

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ากล้วยน้ำว้า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอ สำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรงเพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร มีเกษตรกรพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๗ ครัวเรือน พื้นที่ ๑๒ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

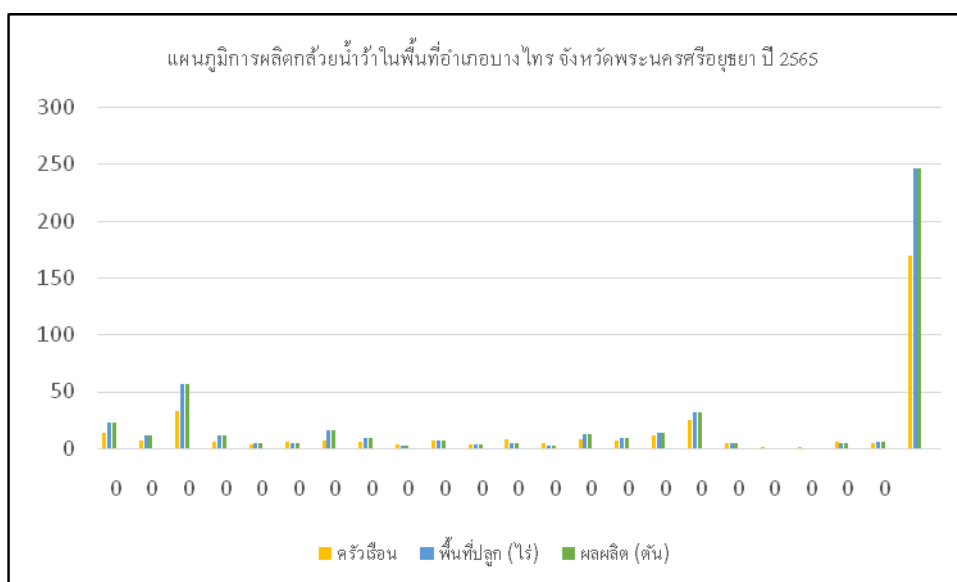
ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร ผู้ปลูกกล้วยน้ำว้าจำนวนมาก โดยเป็นการปลูกแบบพื้นที่ข้างบ้าน สวนขนาดเล็ก หรือหัวนา พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือหมู่ที่ ๒ รองลงมาคือหมู่ที่ ๔ จำนวน ๒ ไร่ และหมู่ที่ ๓ จำนวน ๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้ารายตำบล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
บางพลี	๗	๑๒	๑๒

* ผลผลิตกล้วยน้ำว้าเฉลี่ย ๑ ตัน/ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

กล้วยชอบอากาศร้อนชื้น ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๔ องศาเซลเซียส จะชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นดินฟ้าอากาศของประเทศไทย จึงเหมาะแก่การปลูกกล้วยมาก กล้วยชอบดินปนทรายที่มีลักษณะร่วน มีการระบายน้ำและอากาศหมุนเวียนได้ดี หากมีหน่อมากเกินไป ควรเอาออกบ้าง เพื่อมิให้แย่งอาหารจากต้นแม่ ควรเก็บหน่อไว้สัก ๑ - ๒ หน่อ เพื่อให้เป็นตัวพุ่มต้นแม่ การกำจัดหน่ออาจใช้เสียมคมๆ หรือมีดแซะลงไป หรือใช้มีดตัดแล้วคว้านหน่อที่อยู่เหนือดิน แล้วหยอดน้ำมันก๊าดที่บริเวณจุดเจริญ เพื่อยับยั้งการเจริญต่อไป ถ้ากล้วยอยู่ระหว่างออกดอกไม่ควรแซะหน่อ เพราะจะกระทบกระเทือนถึงต้นได้เกษตรกรส่วนใหญ่นิยม ซื้อหน่อพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และบางรายซื้อต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะได้ต้นพันธุ์ที่ปลอดโรค มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์เดิม และควรเลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมดิน ไถพรวนกลับดินลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ตากดินนาน ๗-๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืชจากนั้นใส่ปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อไตรโคเดอร์มาอัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัมต่อหลุม ป้องกันโรคตายพราย และไถพรวนกลับ ถ้าพื้นที่เป็นดินเหนียวหรือบริเวณที่มีน้ำท่วมขังควรยกร่อง และปลูกบนแนวสันร่อง ระยะที่เหมาะสมคือ ๒.๕ x ๒.๕ เมตร จำนวนต้นเฉลี่ย ๒๐๐ - ๒๕๐ ต้น/ไร่

(๓) การปลูก

ปลูกด้วยหน่อใบแคบ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อโดยเตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ผสมดินปุ๋ยคอกจำนวน ๕ กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟส จำนวน ๕๐ กรัม เข้าด้วยกันในหลุมให้สูงประมาณ ๒ ใน ๓ ของหลุม ยกถุงกล้าต้นไม้วางในหลุมโดยระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อยใช้มีดที่คมกรีดถุงจากก้นถุงขึ้นมาถึงปากหลุมทั้ง ๒ ด้าน (ซ้ายและขวา) จากนั้นดึงถุงพลาสติกออกโดยระวังอย่าให้ดินแตก กลับดินที่เหลือลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง และรดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ปริมาณของการให้น้ำขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ความชุ่มชื้นของดิน ปริมาณลมที่พัดผ่าน จะทำให้การคายน้ำมาก จึงไม่ควรปล่อยให้ผิวหน้าดินแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากรากจะหาอาหารอยู่บริเวณผิวดิน จึงทำให้หยุดชะงักการเจริญเติบโต โดยปริมาณน้ำที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกล้วยอยู่ระหว่าง ๑๗-๒๐ ลิตร ต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ ๓ - ๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ ๗ - ๘ เดือน ควรมีการไว้หน่อทดแทน ๑ - ๒ หน่อ โดยหน่อที่ ๑ และที่ ๒ ควรมีอายุห่างกันประมาณ ๔ เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดย เลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า : ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ ๗ - ๑๒ ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหารและเพิ่มความเจริญเติบโตของผลกล้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัม ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง ละครึ่ง ๒๕๐ กรัม

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ สัปดาห์ ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๓ ใส่หลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๑๓

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว เริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน แล้วตัดแบ่งเป็นหวีบ่มให้สุก โดยเรียงกล้วยทับกัน ๓-๕ ชั้น คลุมด้วยผ้าพลาสติกไว้ ๒๔ ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออก วางพักไว้ ๔-๖ วัน แต่หากระยะเวลาในการขนส่งนาน อาจตัดกล้วยเมื่อความแก่ประมาณ ๗๕% การดูลักษณะความอ่อนแก่ของกล้วยจากลักษณะผล เช่น ดูขนาดลูกกล้วย เหลี่ยมกล้วย หรือใช้วิธีการนับอายุจากวันแทงปลีหรือวันตัดปลี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากตัดเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปลอ่ยให้ยางไหลจนแห้ง ทำความสะอาดผลหรือบริเวณปลายผลที่มีก๊ลิบแห้งติดอยู่ออกให้หมด แยกเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ อย่ง รมั้ดระวังอย่าให้รอยตัดซ้ำ คัดเลือกผลที่มีรอยตำหนิ หวี่ที่ไม่ได้ขนาดออก จุ่มในน้ำผสมสารโรอาเบนดาโซล แล้วผึ่งลมหรือเป่าให้แห้ง จากนั้นนำไปยังโรงเรือนเพื่อคัดขนาดบรรจุ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคตายพราย (Panama disease หรือ Fusarium wilt) เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum* sp. *Cubense* เข้าทำลายราก และมีการเจริญเข้าไปในท่อน้ำ ท่ออาหาร ทำให้เกิดอุดตัน ใบจึงมีอาการขาดน้ำ เหี่ยวเฉา และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หักพับ การเจริญจะชะงักงัน และตายในที่สุด โรคนี้สามารถระบาดไปทางดิน ดังนั้นต้นที่อยู่ในบริเวณนั้นจะถูกโรคนี้ทำลายหมด จึงควรทำความสะอาดโคนกล้วย อย่าให้รก ทำทางระบายน้ำให้ดี และรดด้วยแคลเซียม ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. โรครากเน่าและต้นกล้าเหี่ยวสาเหตุ : เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

ลักษณะอาการ : ต้นกล้าแสดงอาการเหี่ยว บริเวณรากบางส่วนเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาล พบในช่วงอนุบาลต้นกล้าในเรือนเพาะชำการป้องกันกำจัด ได้แก่ ใช้วัสดุเพาะกล้าที่เป็นขุยมะพร้าว ซี้เ้าแกลบ หรือวัสดุอื่น ผสมกับดินปลูกในอัตราส่วนที่พอเหมาะควรแยกต้นกล้าที่เริ่มแสดงอาการเหี่ยวออกจากต้นปกติ และรีบเปลี่ยนวัสดุปลูกใหม่ก่อนปลูกจุ่มต้นกล้าในสารเคมีกำจัดเชื้อรา เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ ฟอสอีทิล อะลูมิเนียมหรือฟิซีเอ็นบี ผสมอิติโดอะโซล เพื่อยับยั้งการเจริญของเชื้อราสาเหตุที่อาจปนเปื้อนอยู่บนกล้า รวมทั้ง ผสมเชื้อราปฏิปักษ์ไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma harzianum*) ในวัสดุเพาะกล้า

๓. ตัวงวงเจาะต้น (banana stem weevil) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Odoiporus olivier* (Coleoptera: Curculionidae) ลักษณะทั่วไป ตัวเต็มวัยมีสีดำเลื่อมเป็นมัน ขนาดลำตัวยาว ๑.๕-๒ เซนติเมตร มีขนาดใหญ่กว่าตัวงวงไซเหง้าลักษณะการทำลาย หนอนกัดกินเนื้อเยื่อต้นกล้วยเข้าไปถึงไส้กลางลำต้น ภายนอกมองเห็นเป็นรูพรุนทำให้ต้นกล้วยตาย หากเข้าทำลายในระยะใกล้ออกปลีจนถึงตกเครือจะทำให้เครือหักพับกลางต้น หรือเหี่ยวเฉายืนต้นตาย

การป้องกันกำจัด ได้แก่

-นำต้นกล้วยที่ตัดแล้วออกนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่อาศัยของตัวงวงเจาะลำต้น

-ตัดต้นกล้วยที่เก็บเกี่ยวแล้วบริเวณโคนต้นยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ผ่าครึ่งแล้ววางหน้าฟ้่าติดผิวดิน ใช้ใบกล้วยคลุมไว้ เพื่อให้ท่อนกล้วยคงความสดนานขึ้น วางไว้อย่างน้อย ๒๐ จุด โดยทิ้งช่วงห่างระหว่างต้น ๒๐ ต้น ตรวจนับจำนวนแมลงทุก ๓-๔ วัน ถ้าพบแมลงมากกว่า ๔ ตัวต่อกับดัก แสดงว่ามีการระบาด ควรฉีดพ่นสารเคมีฆ่าแมลง

-ใช้สารเคมี เช่น ไบเฟนทริน ฟิโปรนิล หรือไพรโทออส ตามอัตราที่แนะนำตามฉลาก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางพลี มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←-----→							←-----→	▽			

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบางไทร มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๗,๒๔๐ บาท

ตารางที่ ๒๔ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(ต่อไร่/รอบ/ปี)

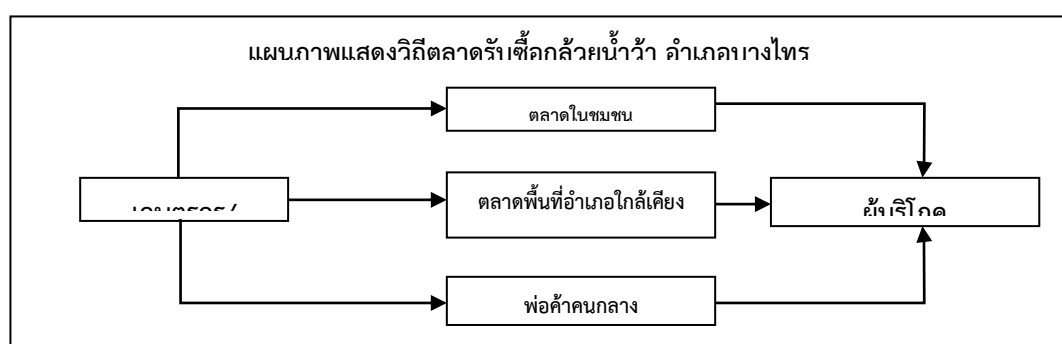
รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ไถพรวน	๒๕๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๓,๐๐๐	ระยะปลูก ๒.๕ x ๒.๕ เมตร
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๓๐๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐.....กก./ไร่(....๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยอินทรีย์๕๐.....กก./ไร่(....๒...ครั้ง)	๓๕๐	
ให้น้ำครั้ง/เดือน	๑,๐๐๐	
เก็บเกี่ยวกลักริมละ	๖๐๐	๓๐๐ บาท/คน
รวม	๗,๒๔๐	

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

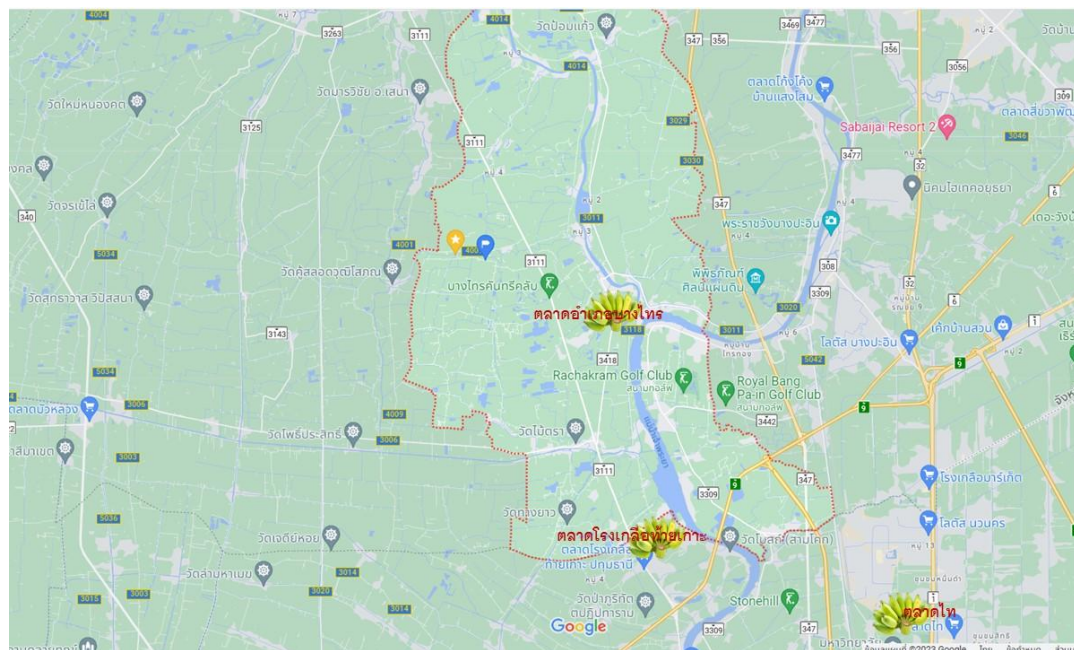
จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง โดยบางรายมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต และเกษตรกรจะแบ่งผลผลิตบางส่วนไว้บริโภคในครัวเรือน

ภาพที่ ๓๓ วิถีตลาดของกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
 การจำหน่ายกล้วยน้ำว้าของเกษตรกรในอำเภอบางไทรเป็นการจำหน่ายแบบหน้า
 สวนกับผู้ซื้อโดยตรง/รวดเร็ว บางส่วนส่งไปขายยังตลาดนอกพื้นที่ เช่น ตลาดโรงเกลือท้ายเกาะ และตลาดไท

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางไทร ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินเกือบทุกสภาพ พื้นที่ปลูกควรเป็นพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง กรณีพื้นที่เป็นที่ลุ่มจะต้องยกร่องเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และดินควรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวที่มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถระบายน้ำได้ดี และควรมีดินความเป็นกรดต่ำอยู่ระหว่าง (pH) ๕.๕-๗.๕

(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

ตำบลบางพลี มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๕ ครัวเรือน ๕.๕ ไร่

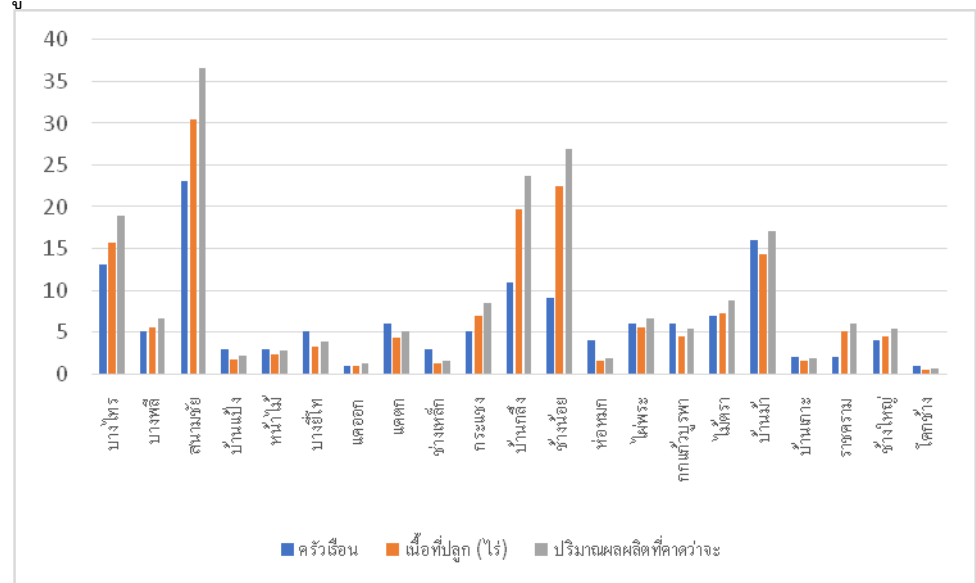
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

พันธุ์พืช	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
มะม่วงแรด	๔	๔	๓
มะม่วงเขียวเสวย	๑๖	๑๖	๒๐.๒๔
มะม่วงน้ำดอกไม้	๑๐	๑๑	๑๕
มะม่วงอกร่อง	๒	๒	๓.๗๕
มะม่วงโชคอนันต์	๑	๑	๐.๕
มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๒	๒	๒
มะม่วงแก้วขมิ้น	๒	๒	๒.๒๕
มะม่วงพันธุ์อื่นๆ	๔	๔	๗.๕
ไม่ระบุ	๙๖	๑๐๓	๑๐๕
รวม	๑๓๗	๑๔๕	๑๕๙.๒๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗/ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบางพลี มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๕.๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๓ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๒ จำนวน ๒.๕ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗/ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

อำเภอ	ครัวเรือน	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว(ตัน)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย (ตัน)
บางพลี	๕	๕.๕	๕.๕	๖.๖๐	๑.๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖/ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ใช้ต้นพันธุ์ที่ได้จากการขยายพันธุ์ด้วยการติดตา การตอน หรือการทาบกิ่ง ซึ่งจะได้ต้นพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์เดิม และเลือกต้นพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ต้นกล้าสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

ดินที่เหมาะสมคือ ดินร่วน ร่วนเหนียว หรือร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุมาก ระบายน้ำและถ่ายเทอากาศดี ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง เช่น ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำต่างๆ ต้องยกร่องเช่นเดียวกับการปลูกไม้ผลอย่างอื่น เพื่อไม่ให้น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดของร่องกว้างอย่างน้อย ๖ เมตร ร่องน้ำกว้างอย่างน้อย ๑.๕ เมตร เมื่อขุดยกร่องเสร็จแล้ว ให้ปรับปรุงดินให้ร่วนซุย โดยการขุดตากดิน ใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก หรือถ้าดินเหนียวมากให้โรยปูนขาวลดความเป็นกรดของดิน

(๓) การปลูก

- ระยะปลูกที่เหมาะสม ในพื้นที่ลุ่ม ระหว่างต้น ๔-๕ เมตร ขนาดหลุมกว้าง ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกเป็นช่วงต้นฤดูฝน (ปลายเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม) แต่หากมีน้ำชลประทานสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี

- เตรียมหลุม ขนาดหลุมกว้าง ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ระยะห่าง ๔x๖ เซนติเมตร ปลูกกลางร่อง ระยะห่างระหว่างต้น ๔-๕ เมตร ใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม อัตรา ๒-๕ กิโลกรัม และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐๐ - ๓๐๐ กรัมต่อหลุม

- นำต้นมะม่วงลงกลางหลุม ใส่ดินให้เต็มหลุม ปักไม้ยึดลำต้น รดน้ำให้ชุ่ม และคลุมโคนต้นด้วยฟางแห้ง เพื่อเป็นการรักษาความชื้น

(๔) ระบบการให้น้ำ

วิธีการให้น้ำมี ๒ วิธี

๑. การใช้ระบบให้น้ำแบบหัวเหวี่ยงเล็ก(มินิสปริงเกอร์) การปฏิบัติงานทำได้สะดวก ประหยัดแรงงาน และพืชได้น้ำสม่ำเสมอ

๒. การให้น้ำแบบสายยางรดหรือแบบปล่อยตามร่องขนาดเล็ก มีต้นทุนต่ำกว่าระบบแรก แต่ควบคุมปริมาณน้ำที่พืชได้ยาก ไม่สม่ำเสมอ ใช้น้ำและเวลามากกว่าระบบหัวเหวี่ยงเล็ก

ความถี่ของการให้น้ำขึ้นอยู่กับเนื้อดินและสภาพอากาศ ดินที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายให้น้ำ ๒-๓ วันต่อครั้ง เนื้อดินเป็นดินเหนียวให้น้ำ ๔-๕ วันต่อครั้ง อาจใช้วิธีสังเกตจากความชื้นดิน และสภาพของใบมะม่วง ประกอบการวางแผนให้น้ำก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น และในช่วงก่อนมะม่วงออกดอก จะต้องงดให้น้ำจนกว่ามะม่วงเริ่มแทงช่อดอกแล้วจึงจะเริ่มให้น้ำอีก ซึ่งหลังจากการปลูกใหม่ ถ้าฝนไม่ตก ควรรดน้ำให้ทุกวัน และค่อยๆ ห่างขึ้นเป็น ๓ - ๔ วันต่อครั้ง จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งกิ่ง เป็นการจัดทรงหรือสร้างทรงพุ่มมะม่วง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยตัดแต่งกิ่งแบบเปิดกลางทรงพุ่ม ควบคุมความสูงในระยะที่ทำงานได้สะดวก ๒.๕-๓ เมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ ๔ เมตร เพื่อเพิ่มผลผลิต เน้นทรงพุ่มโปร่ง แสงส่องผ่านได้ โดยเลือกลำต้นหลัก ๑ ลำต้น ความสูง ๗๕-๑๐๐ เซนติเมตร ทำลายตายอด ทำให้ตาข้างผลิเกิดเป็นกิ่งแขนง คัดเลือกกิ่งไว้ในทิศทางที่ต้องการ ๓-๕ กิ่ง และเลือกกิ่งไว้อีก ๒-๓ ครั้ง ตามขนาดทรงพุ่มที่ต้องการ โดยขนาดพุ่มต้นควรคำนึงถึงความสะดวกในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว และตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งที่โรคและแมลงทำลาย กิ่งกระโดง กิ่งไขว้ กิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งที่ผลิบริเวณ ปลายกิ่งที่แน่นมากเกินไปออก

(๖) การใส่ปุ๋ย

มะม่วงอายุ ๑-๒ ปี ในช่วงต้นฤดูฝน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง โดยขุดรอบโคนต้น ใส่ปุ๋ย แล้วกลบดิน หรือใส่ปุ๋ยยูเรีย ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร รดที่ต้นกล้าเดือนละ ๒ ครั้ง จะช่วยให้ต้นกล้าเจริญเติบโตได้ดี และใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญ

- ระยะบำรุงต้น หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตและตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น
- ระยะเร่งสร้างดอก ก่อนดอกมะม่วงออก ๒-๓ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น ถ้าต้นอายุมาก ให้ใส่ปุ๋ยคอกเพิ่ม ๒-๔ กิโลกรัม/ต้น
- ระยะบำรุงผล หลังดอกบาน ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น
- ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ก่อนเก็บเกี่ยว ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตอายุประมาณ ๑๒๐ วันหลังจากดอกบาน โดยวิธีเก็บสามารถเก็บด้วยมือ หรือใช้ตระกร้อติดใบมีดตัดข้าวและควมมีข้าวยาวไม่น้อยกว่า ๑-๒ นิ้วเพื่อป้องกันยางไหล นำผลใส่ตระกร้า ไม่ควรวางผลมะม่วงลงพื้นดิน และตากแดด ช่วงเวลาในการเก็บควรเก็บในช่วงเช้า บ่าย หรือเย็น ไม่ควรเก็บผลมะม่วงในช่วงแดดจัด

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวผลที่อายุเหมาะสม และระมัดระวังการชอกช้ำและการสูญเสีย
- ลดอุณหภูมิโดยใช้พัดลมเป่าระบายความร้อน เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา
- หลังเก็บเกี่ยวประมาณ ๑ เดือน ตัดแต่งกิ่งให้เสร็จพร้อมกันในแต่ละแปลง หลังตัดกิ่ง ๒ สัปดาห์พ่นปุ๋ยโพแทสเซียมไนเตรท (๑๓-๐-๔๖) อัตรา ๒๐๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อให้แตกใบอ่อนพร้อมกัน
- กำจัดวัชพืชที่ปกคลุมพื้นที่สวน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคแอนแทรคโนส (anthracnose : Colletotrichum gleosporioides, Penz) เข้าทำลายกับทุกส่วนของต้น อาการบนใบจะเห็นเป็นจุดๆ สีน้ำตาลดำ และขยายตัวออกเป็นแผลแห้งๆ ขอบแผลมีสีเข้ม ที่ใบกิ่ง ช่อดอก และผล ทำให้ใบเป็นรูพรุนทั่วไป ถ้าเป็นกับใบอ่อนหรือยอดอ่อน จะทำให้ใบบิดเบี้ยวและยอดแห้ง ถ้าเกิดที่ดอกจะทำให้ดอกร่วง ถ้าเกิดกับผลอ่อนจะทำให้ผลนั้นแคะแกร็น ไม่เจริญเติบโต ส่วนผลที่มีขนาดเล็ก ถ้าเป็นโรคนี้อาจร่วงไปเลย

การป้องกันและกำจัด

ตัด ทำลาย และพ่นสารกันเชื้อรา เช่น ไซเนบ (Zineb), แมนเซที (Manzate-D), หรือ เบนเลท ๕๐ จำนวน ๑๐-๑๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุกๆ ๗-๑๐ วัน โดยเฉพาะในระยะที่มีอากาศชื้นชื้นมาก เช่น ในฤดูฝน

๒. โรคช่อดอกดำ(Blossom Blight) สาเหตุเกิดจากเชื้อราหลายชนิด ได้แก่ Colletotrichum sp., Fusarium sp., Cladosporium sp., Alternaria sp. และ Pestalotiopsis sp. ลักษณะอาการของโรค ก้านช่อดอกเกิดเป็นปื้นเนื่องจากรอยแผลเล็กๆเชื่อมติดต่อกัน และลุกลามไปยังฐานช่อดอก ทำให้ช่อดอกแห้งดำทั้งช่อการแพร่ระบาด ระบาดมากในสภาพที่มีฝนตกชุก และดอกเริ่มบานและปริมาณเพลี้ยไฟค่อนข้างสูง

การป้องกันและกำจัด

๑) สำรวจเพลี้ยไฟอย่างสม่ำเสมอ และกำจัดเพลี้ยไฟก่อนดอกบาน

๒) ถ้าเริ่มสังเกตพบอาการโรค ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชชนิดพ่น เช่น เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม ไธโอเบนดาโซล และ อะซ็อกซีซิส-โตรบิน เป็นต้น เพื่อป้องกันการติดต่อยาของเชื้อรา ควรพ่นสลับกับสารประเภทสัมผัสเช่น แมนโคเซบ

๓. เพลี้ยจักจั่นมะม่วง (Mango hopper: Idiocerus spp)

เข้าทำลายมะม่วงตั้งแต่เริ่มออกดอก โดยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอกและช่อดอก ทำให้ดอกร่วงหล่น ถ้าดูดน้ำเลี้ยงที่ผลอ่อนก็จะทำให้ผลอ่อนร่วงหล่น มะม่วงไม่ค่อยติดผล เพลี้ยจักจั่นมะม่วงยังถ่ายทอดที่มีลักษณะเป็นน้ำหวานออกมาติดอยู่ตามใบ เป็นอาหารของราดำ ทำให้ราดำ ระบาดจับอยู่ตามใบมะม่วง ทำให้ใบมะม่วงสังเคราะห์อาหารได้น้อยลง

การป้องกันและกำจัด

ให้พ่นสารเคมี เช่น เซฟวินทุก ๗ วัน โดยเริ่มต้นเมื่อมะม่วงเริ่มแตกช่อดอก แต่งเว้นการพ่นสารเคมีเมื่อดอกมะม่วงกำลังบาน และเมื่อเห็นว่ามะม่วงติดผลดีแล้ว นอกจากวิธีที่กล่าวแล้ว ยังอาจไล่ให้เพลี้ยจักจั่นหนีไปได้ โดยการสูมควันที่โคนต้นมะม่วงให้มีควันมากๆ ส่วนการกำจัดโดยใช้ยาฆ่าแมลงนั้น ให้ทำก่อนที่จะระบาดมาก หรือทำในระยะที่ยังเป็นตัวอ่อน จะสามารถกำจัดได้ง่าย ถ้าปล่อยไว้นานเป็นตัวแก่จะมีปีกบินหนีไปยังต้นอื่น เมื่อคนเดินเข้าไปใกล้ หรือเมื่อพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งจะทำให้การกำจัดไม่ค่อยได้ผล

๔. เพลี้ยไฟ

นอกจากเพลี้ยจักจั่นมะม่วงแล้ว ในระยะที่มะม่วงออกดอกนี้ อาจมีเพลี้ยไฟเข้าทำลายช่อดอกด้วย โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกทำให้ดอกร่วง เช่นกัน เพลี้ยไฟทำลายพืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ช่อดอกมะม่วง ทำให้เป็นแผลจุดสีดำ ถ้าระบาดรุนแรงผลมะม่วงจะเป็นสีดำ เกือบทั้งหมด ถ้าเป็นระยะดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วง ไม่ติดผลหรือติดผลน้อย ซึ่งจะระบาดเมื่ออากาศร้อนและแห้งแล้ง อย่างไรก็ตามมีการพบเห็นเพลี้ยไฟหลังจากฝนตกบ้าง

การป้องกันและกำจัด

ถ้าพบไม่มากให้ตัดทำลาย เผาทิ้ง ถ้าพบมากควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงพ่น Cyhalothrin หรือ โมโนโครโทพอส หรือคาร์บาริล ฉีดพ่นอย่างน้อย ๒ ครั้งเมื่อเริ่มแทงช่อดอก และช่วงมะม่วงติดผลขนาด ๐.๕-๑ ซม. หรือเท่ามะเขือพวง

๕. แมลงวันผลไม้ทำลายผลมะม่วง

แมลงวันผลไม้ตัวเมียจะวางไข่ใต้ผิวของผลมะม่วง เมื่อไข่เจริญเป็นตัวหนอน หนอนจะไชซอนกินเนื้อมะม่วงเป็นอาหาร ทำให้ผลมะม่วงเน่าเสียหายร่วงหล่นได้

การป้องกันและกำจัด ทำได้หลายวิธี

๑) ห่อผลมะม่วงด้วยกระดาษหรือใบตองแห้ง

๒) ทำลายดักแด้โดยการไถพรวนดินบริเวณโคนต้น หรือใช้สารเคมีฆ่าแมลงพ่นลงดิน เพื่อฆ่าดักแด้ เช่น ดิลดริน คลอเดน

๓) เก็บผลมะม่วงที่ถูกทำลายโดยแมลงวันผลไม้ที่หล่นโคนต้นทำลายเสีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

หากมีระบบน้ำชลประทานมะม่วงสามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล แต่ถ้าหากไม่มีน้ำให้ปลูกช่วงต้นฤดูฝน (ต้นเดือนเมษายน -พฤษภาคม)

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง (ชลประทาน)	←			△								→
	←											→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางไทร มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๒๑,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อไร่/รอบ/ปี)

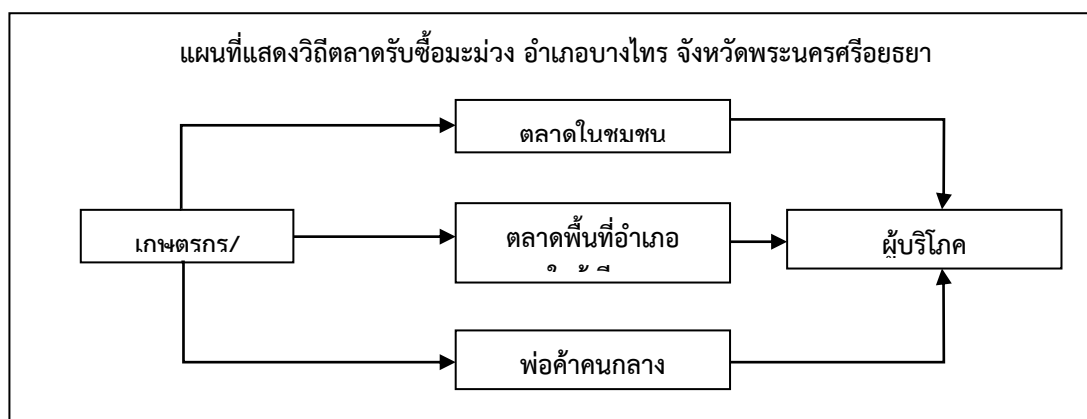
รายการ (ตัวอย่าง)	ค่าใช้จ่าย (บาท)	หมายเหตุ
ยกร่อง	๑๐,๐๐๐	ครั้งแรก
พันธุ์มะม่วง	๒,๐๐๐	ครั้งแรก
ปลูก	๓๐๐	ครั้งแรก
ยาคุมวัชพืช	๙๐๐	๓ ครั้ง
ทำสารเร่ง	๑,๐๐๐	๑ ครั้ง/ปี
ปุ๋ยคอกอัตรา ๒๐๐ กก./ไร่	๑,๒๐๐	
ปุ๋ยเคมี ๒๕-๗-๒๕ อัตรา ๕๐ กก./ไร่	๑,๖๐๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย (วันละ ๓๐๐ บาท)	-	
ให้น้ำ (ดูตามความชื้น)	๑,๐๐๐	น้ำมัน
เก็บเกี่ยวต้นละ ๒๕ บาท (คละเกรด)	๑,๒๐๐	
ค่าจ้างดูแลรักษา รวมปลูก (ต่อปี)	๒,๐๐๐	
ค่าเช่าที่	-	
รวม	๒๑,๒๐๐	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

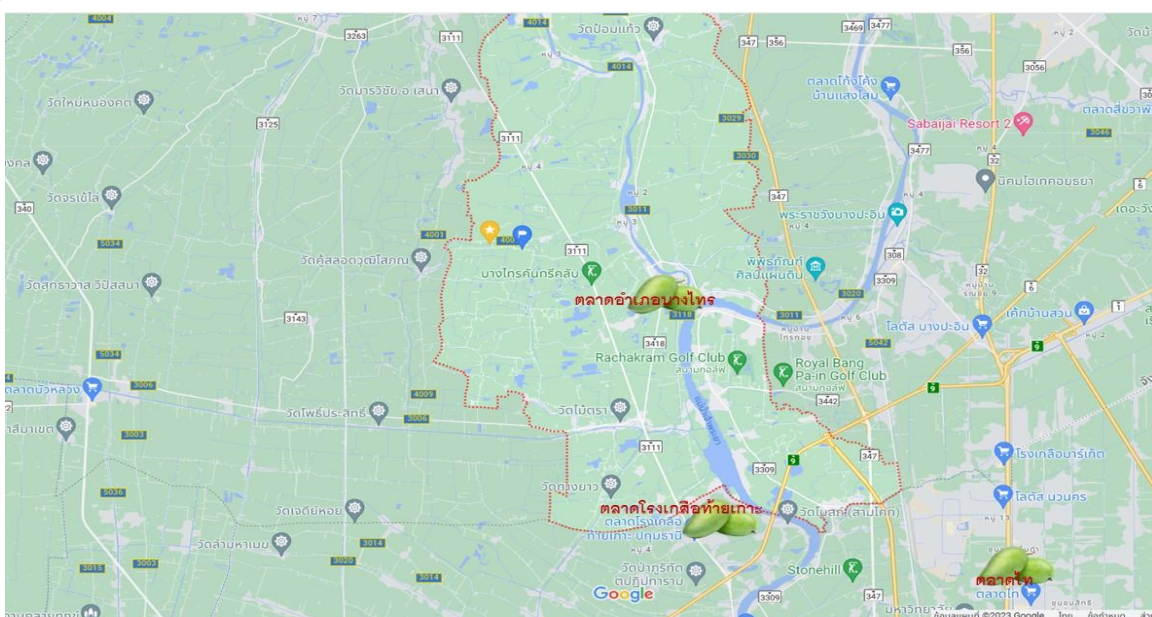
(๑) วิธีการตลาด

จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง และมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต

ภาพที่ ๓๖ วิถีตลาดของมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
การจำหน่ายมะม่วงของเกษตรกรในอำเภอบางไทรเป็นการจำหน่ายแบบหน้าสวน
กับผู้ซื้อโดยตรง/รถเร่ บางส่วนส่งไปขายยังตลาดนอกพื้นที่ เช่น ตลาดโรงเกลือท้ายเกาะ และตลาดไท

ภาพที่ ๓๗ แสดงแหล่งรับซื้อมะม่วง อำเภอบางไทร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
อำเภอบางไทร ไม่มีเกษตรกรต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๑.๒. ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ๒. ภัยธรรมชาติ	๑. เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจนความ จำเป็นในนาข้าว ๒. ดินเป็นกรดจัด ๓. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๑. ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๒. การปรับปรุงบำรุงดิน ๓. รักษาสิ่งแวดล้อม	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ข้าว ๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. โรคและแมลงศัตรูข้าว ๓. ผลผลิตไม่มีคุณภาพ	๑. การใช้สารเคมีไม่ถูกต้องและเกิน ความจำเป็น ๒. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓. ขาดเทคโนโลยีที่ช่วยในการผลิต	๑. ส่งเสริมการใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ๒. มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพให้ได้ มาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต การผลิตสินค้าที่ปลอดภัย ต่อเกษตรกร และผู้บริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย ด้านการจัดการ ศัตรูพืชแบบผสมผสาน เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ไม่มีการรวมกลุ่ม ๒. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	๑. ขาดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความ เข้มแข็งในการต่อรอง การซื้อปัจจัย การผลิต และขายผลผลิต ๒. ความสนใจของคนรุ่นใหม่ในการ ต่อยอดและพัฒนาด้านการเกษตรมี แนวโน้มที่ลดลงประกอบกับ เกษตรกรรุ่นเดิมกำลังจะเข้าสู่วัย สูงอายุ	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง เพิ่มบทบาทและประสิทธิภาพของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร ให้เป็นสถาบันที่มีความพร้อมในการดำเนินการธุรกิจ ซื้อ – ขาย ข้าวเปลือก และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๒. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของอาชีพการเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. ไม่มีการแปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่ม	๑. ผลิตแล้วขายเลยไม่มีการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าให้กับสินค้า	๒. ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างการรับรู้ในเรื่อง ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	ทุกหมู่บ้าน	ปานกลาง

ตารางที่ ๓๐ แสดงประเด็นการวิเคราะห์ (SWOT) ตำบลบางพลี

จุดแข็ง (S =Strength)	จุดอ่อน (W=Weakness)
- เป็นพื้นที่เหมาะในการทำการเกษตร, การคมนาคมสะดวก - มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติและระบบชลประทานในพื้นที่ - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง - เกษตรกรหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มีความสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดได้, มีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตร - มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ - มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง - เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตร	- สภาพดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ - เกษตรกรขาดความรู้, ขาดแคลนแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - ผลผลิตทางการเกษตรด้อยคุณภาพขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ - ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร - สินค้าเกษตรยังไม่มีรูปแบบหรือต่อยอด - บางชุมชนมีการรวมกลุ่มน้อยมาก - เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าที่ทำกิน, ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำบัญชีครัวเรือนและยังไม่สามารถลดต้นทุนในการผลิตที่สูงได้
โอกาส (O =Opportunity)	ภัยคุกคาม (T= Threat)
- การสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด	- โรคและแมลง - ราคาผลผลิตขึ้นอยู่กับตลาดโลก, ปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มขึ้น - สินค้าการเกษตรบางอย่างส่งออกไม่ได้ - มีคู่แข่งทางการค้าจากต่างประเทศ, บางประเทศมีการกีดกันทางการค้า

๓ การจัดทำ TOWS Matrix

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๓.๑ กลยุทธ์เชิงรุก

๓.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๓.๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

๓.๑.๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ

๓.๑.๔ พัฒนาแหล่งเรียนรู้

๓.๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๓.๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

๓.๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต

๓.๒.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม

๓.๒.๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

๓.๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๓.๑ สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด

๓.๓.๒ การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ Smart farmer ให้มีความรู้เรื่องกฎหมายการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ

๓.๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๓.๔.๑ พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๓.๔.๒ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพ

๓.๔.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชชนิดใหม่ๆ เพื่อเป็นทางเลือก

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๑ แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายการสินค้า

- ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) การบริหารจัดการการผลิตข้าวมีมาตรฐาน ผลผลิตข้าวมีคุณภาพ

(๒) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นเกษตรกรมืออาชีพ มีศักยภาพสูง รวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่และกลุ่มผู้ผลิตข้าวคุณภาพอย่างเข้มแข็ง

(๓) ผลผลิตข้าวปลอดภัย สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ยกระดับการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานปลอดภัย

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาวนา

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

- Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ พึ่งพาตนเองได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

- กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ พึ่งพาตนเองได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๒ สร้างและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมในการปลูกพืช

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การปรับปรุงคุณภาพดินให้มีความเหมาะสมในการปลูกพืช

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช

โครงการที่ ๒ อนุรักษ์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา

แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) เพื่อให้มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

โครงการที่ ๑ ขุดสระน้ำขนาดเล็กไว้ใช้ในไร่นา

โครงการที่ ๒ สร้างฝายเก็บกักน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

โครงการที่ ๓ พัฒนาปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้

ตารางที่ ๒๓ สรุปแผนงาน/โครงการส่งเสริมการเกษตรตำบลช้างใหญ่ ปี ๒๕๖๙ ขอรับการสนับสนุนจาก อปท.

ลำดับ ที่	โครงการ/กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม		พื้นที่ (หมู่ที่)	หน่วยดำเนินการ
		ผลผลิต	งบประมาณ		
ตำบลบางพลี					
๑.	โครงการสู่วิถีเกษตรเศรษฐกิจด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เกษตรกรมีวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหาร ไร้รับประทานในครัวเรือนของตนเอง เป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในยามที่เกิดภาวะฉุกเฉิน เช่น ภาวะโรคระบาด ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น ประหยัดรายจ่ายของครอบครัวและผลผลิตที่เหลือสามารถนำมาขายเพื่อเป็นรายได้ให้กับครัวเรือน สามารถขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ในการนำแนวทางไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน และสามารถคัดเลือกให้เป็นชุมชนต้นแบบได้ในอนาคต	๒๐๒,๕๐๐	ทุกหมู่บ้าน	สนง.กษ.อ. ศพก. ทต.ราชคราม
๒.	โครงการส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ	การใช้สารเคมีทางการเกษตรลดลง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ผลผลิตมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค เกษตรกรมีสุขอนามัยดีขึ้น พื้นฟูดินให้ดีขึ้น มีความยั่งยืนทางการเกษตรและรักษาสิ่งแวดล้อม	๕๑,๓๐๐	ทุกหมู่บ้าน	สนง.กษ.อ. ศพก. ทต.ราชคราม
๓.	โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี	เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒๘๘,๖๐๐	ทุกหมู่บ้าน	สนง.กษ.อ. ศพก. ทต.ราชคราม

ลำดับ ที่	โครงการ/กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม		พื้นที่ (หมู่ที่)	หน่วยดำเนินการ
		ผลผลิต	งบประมาณ		
ตำบลบางพลี					
๔.	โครงการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อพัฒนายกระดับมาตรฐาน สินค้าเกษตร (พืช)	เกษตรกรในพื้นที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการผลิตพืชอาหาร ปลอดภัย ตามระบบมาตรฐาน GAP และสามารถผลิตสินค้าเกษตร ตามระบบมาตรฐาน GAP ในพื้นที่ชุมชนได้เพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรสามารถขยายผลสู่ชุมชน โดยการเป็นต้นแบบ หรือการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนได้ ๓. ชุมชนสามารถขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ในการนำ แนวทางไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน และ สามารถคัดเลือกให้เป็นชุมชนต้นแบบได้ในอนาคต	๓๕,๖๐๐	ทุกหมู่บ้าน	สนง.กษ.อ. ศพก. ศวพ.๔ ชัยนาท ทต.ราชคราม
๕	โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการ ดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร	กลุ่มได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน และพัฒนา กลุ่มอาชีพเดิม กลุ่มได้รับการส่งเสริมอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มได้รับการส่งเสริมให้เกิดการสร้างรายได้และมีทุนหมุนเวียนภายใน ชุมชน กลุ่มได้รับการพัฒนาให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีในกลุ่มอาชีพ กลุ่มได้รับการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนไปสู่สินค้า มาตรฐาน กลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดแก่กลุ่มเกษตรกร	๑๐๑,๖๐๐	ทุกหมู่บ้าน	สนง.กษ.อ. ศพก. ทต.ราชคราม
			๖๖๕,๒๐๐		

ภาคผนวก

โครงการและกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุน

๑. โครงการสู่วิกฤตเศรษฐกิจด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑. หลักการและเหตุผล

ตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร การทำนาเป็นอาชีพหลักของชุมชน ปัญหาของเกษตรกรเหล่านั้น คือ ต้นทุนการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง สารเคมีกำจัดโรคแมลง มีราคาสูงนอกจากนั้น ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเกษตรกร ทั้งค่าครองชีพที่สูงขึ้น การขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค การจ้างงาน ฯลฯ ส่งผลทำให้รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน ขาดความมั่นคงทางด้านอาหาร กลายเป็นหนี้สินภายในภาคครัวเรือนของเกษตรกร

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังทรงย้ำถึงแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตามฐานะ ตามอัตภาพ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและสามารถพึ่งตนเองได้

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ชุมชนมีพืชผักและปลาไว้บริโภคในครัวเรือน
๒. เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของครอบครัว
๓. เพื่อก่อให้เกิดอาชีพและใช้แรงงานในครอบครัวให้เกิดประโยชน์

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐

๔. สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ม. ๑-๕ ต.บางพลี อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

๕. วิธีการดำเนินการ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวและสมุนไพรสำหรับบริโภคภายในครัวเรือนและผลผลิตเหลือแบ่งปันให้กับชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดินและในกระชัง
๓. ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ การผลิตฮอโมนไข่ และจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมี
๔. ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

- จัดประชาคมในพื้นที่และประชุมชี้แจงโครงการฯ
- คัดเลือกผู้สนใจเข้าร่วมโครงการฯ หมู่บ้านละไม่น้อยกว่า ๒๕ ราย
- อบรมให้ความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ
- จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

- ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการฯ

๖. หน่วยรับผิดชอบโครงการ

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลช้างใหญ่ (ศพก.(หลัก)ต.ช้างใหญ่)
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท

๗. งบประมาณโครงการ

จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ด้านการเกษตรตามโครงการฯ

- กิ่งพันธุ์มะนาว	จำนวน	๕๐๐	กิ่ง กิ่งละ	๑๐๐	บาท	เป็นเงิน	๕๐,๐๐๐ บ.
- ต้นกระชาย	จำนวน	๕๐๐	กก. กก.ละ	๑๕	บาท	เป็นเงิน	๗,๕๐๐ บ.
- ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า	จำนวน	๕,๐๐๐	ก้อน ก้อนละ	๑๕	บาท	เป็นเงิน	๗๕,๐๐๐ บ.
- เมล็ดพันธุ์แพง	จำนวน	๕๐๐	ซอง ซองละ	๑๕	บาท	เป็นเงิน	๗,๕๐๐ บ.
- ค่าเมล็ดพันธุ์ฟักทอง	จำนวน	๕๐๐	ซอง ซองละ	๑๕	บาท	เป็นเงิน	๗,๕๐๐ บ.
- ค่ากากน้ำตาล	จำนวน	๑,๐๐๐	กก. กก.ละ	๑๘	บาท	เป็นเงิน	๑๘,๐๐๐ บ.
- ลูกปลานิล	จำนวน	๒๐,๐๐๐	ตัว ตัวละ	๑.๕๐	บาท	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐ บ.
- ค่าอาหารปลา	จำนวน	๕๐๐	กก. กก.ละ	๑๔	บาท	เป็นเงิน	๗,๐๐๐ บ.

รวมเป็นเงิน ๒๐๒,๕๐๐ บ.

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหาร ไร้รับประทานในครัวเรือนของตนเอง เป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในยามที่เกิดภาวะฉุกเฉิน เช่น ภาวะโรคระบาด ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น
๒. ประหยัดรายจ่ายของครอบครัวและผลผลิตที่เหลือสามารถนำมาขายเพื่อเป็นรายได้ให้กับครัวเรือน
๓. สามารถขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ในการนำแนวทางไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน และสามารถคัดเลือกให้เป็นชุมชนต้นแบบได้ในอนาคต

๒. โครงการส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรอำเภอบางไทรปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนมาก สารเคมีส่วนใหญ่ที่ใช้มีการสะสมในดิน น้ำ และผลผลิต เป็นอันตรายทั้งต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตใหม่ หันมาใช้น้ำหมักชีวภาพทดแทนอย่างน้อยให้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดินในฐานะหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตร จำเป็นต้องให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจการผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี รวมทั้งน้ำหมักชีวภาพที่มีฤทธิ์ในการควบคุมศัตรูพืช

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการใช้น้ำหมักย่อยสลายต่อซังฟางข้าว ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
๓. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน
๔. เพื่อพัฒนาเป็นกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ในอนาคต

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ชนิดพืช : ข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก ไม้ตัดดอก

สินค้าเกษตรที่ได้รับผลประโยชน์ ข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก ไม้ตัดดอก

๔. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลาเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ ๒๕๖๖- ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ – ๕ ตำบลราชคราม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖. กิจกรรม

- การบรรยายวิธีการใช้ปุ๋ยเคมีทางการเกษตร-
- การฝึกปฏิบัติในพื้นที่
- อบรมถ่ายทอดความรู้ การใช้ปุ๋ยเคมีให้เหมาะสมแต่ละพื้นที่ (การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน)
- มีการตรวจเยี่ยมกลุ่ม
- กิจกรรมรณรงค์การใช้น้ำหมักย่อยสลายต่อซังฟางข้าว

๗. วิธีการดำเนิน

๑. คัดเลือกวิทยากร ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตร
๒. อบรมเกษตรกรในการทำน้ำหมักชีวภาพ
๓. บริหารจัดการในการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์

๔. สร้างเครือข่ายขยายผลสู่การผลิตระดับชุมชน ตามวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งพาตนเอง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้
๕. ประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดินหรือหมอดินอาสาประจำตำบลในการขับเคลื่อนพัฒนาการเกษตรไปสู่ระบบอินทรีย์

๘. งบประมาณ ๕๑,๓๐๐ บาท

- ถังหมัก ๑๒๐ ลิตร ๒๕ ถังๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๕๐๐ บาท
- กากน้ำตาล ๒๐ กก./ถัง รวม ๖๐ ถังๆ ละ ๔๐๐ เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๑๐๐ คนๆละ ๖๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
- ค่าว่างและเครื่องดื่ม ๑๐๐ คนๆละ ๒๕ บาท จำนวน ๒ ครั้งเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท ๓ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- วัสดุทำน้ำหมักชีวภาพ (ผัก ผลไม้ หน่อกล้วย สมุนไพรกำจัดแมลง) เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- สารเร่งซูเปอร์ พด. ขอความสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- การใช้สารเคมีทางการเกษตรลดลง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้
- ผลผลิตมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
- เกษตรกรมีสุขอนามัยดีขึ้น
- พื้นฟูดินให้ดีขึ้น มีความยั่งยืนทางการเกษตรและรักษาสีสิ่งแวดล้อม

๑๐. ติดตามและประเมินผล

ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของกลุ่มเป็นประจำทุกเดือน

๓. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอบางไทรประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนาเกษตรกรพบปัญหาหลายอย่างที่ส่งผลผลิตของเกษตรกรได้น้อย เนื่องจากมีโรคและแมลง วัชพืชในนาข้าวเป็นจำนวนมากเกษตรกรต้องมีการหาเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ให้ผลผลิตสูง มีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง เจริญเติบโตเร็วสม่ำเสมอ ทนทานต่อสภาพแวดล้อม โรคและแมลงได้ดีกว่าพันธุ์ข้าวทั่วไป จึงทำให้เกษตรกรมีผลผลิตดีขึ้น ต้นทุนต่ำผลผลิตได้คุณภาพ ขายได้ราคาดีทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. ให้เกษตรกรผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี
๒. เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิต มาตรฐาน
๓. ยกระดับรายได้ของเกษตรกร
๔. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรทำนาในตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖. กิจกรรม

- จัดอบรมกระบวนการส่งเสริมการผลิตข้าวเมล็ดพันธุ์ข้าว (โรงเรียนชาวนา)
- จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสนับสนุน
- จัดซื้อปุ๋ย และวัสดุอื่นสนับสนุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดอบรมเกษตรกรการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี
- จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
- จัดซื้อปุ๋ย/วัสดุอื่น

๘. งบประมาณ รวมงบประมาณ เป็นเงิน ๒๘๘,๖๐๐ บาท

๑. เมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๒๐๐ ไร่ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๘ ๒๐๐ ไร่ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ ๒๐๐ ไร่ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน	๘๐,๐๐๐ บาท
๔. ค่าอาหารกลางวัน ๒๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท ๒ วัน	เป็นเงิน	๔,๐๐๐ บาท
๕. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๐ คนๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง	เป็นเงิน	๑,๐๐๐ บาท

๖. ค่าวิทยากร ๑ คน ๖ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท
รวมงบประมาณ

เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
เป็นเงิน ๒๘๘,๖๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ผลิตได้ในชุมชน
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เกษตรกรสามารถขายเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูก

๑๐. ติดตามและประเมินผล

เยี่ยมเยียนแปลงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ตลอดระยะ
การปลูก

๔. โครงการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อพัฒนาระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร (พืช)

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตร ดังนั้น สินค้าเกษตรและอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็นการสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ GAP พืช และกระบวนการผลิตพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรให้ สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) เพิ่มขึ้น ด้วยการ ขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืชใน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเกษตรแปลงใหญ่ กลุ่มเกษตรกรปราชญ์เปรี๊ยะ (Smart Farmer : SF) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer : YSF) และเกษตรกรผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความยั่งยืนในระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคของประเทศไทยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบ มาตรฐาน GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture)

๒. พัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) ได้เพิ่มขึ้น

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐

๔. สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

๕. เป้าหมายและวิธีการดำเนินการ

เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกพืชอาหารที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรในพื้นที่ตำบลราชคราม หรือเกษตรกรที่สนใจปลูกพืชกลุ่มเป้าหมายโครงการที่ขอแข่งขันทะเบียนเกษตรกรรายใหม่ จำนวน ๒๐ ราย โดยเลือกเกษตรกรที่ยัง ไม่ได้รับการอบรมและเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับมาตรฐาน GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) ที่ยังต้องการเพิ่มเติมความรู้

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามระบบ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับมาตรฐาน GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture)
๓. ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

๑. ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
๒. คัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการฯ
๓. อบรมให้ความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ
๔. ให้คำแนะนำ ติดตาม ตรวจสอบแปลงเบื้องต้นให้กับเกษตรกร
๕. ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการฯ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจประเมิน เพื่อยื่นขอการรับรองแหล่งผลิตพืช GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) ตามความสมัครใจ

๖. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลช้างใหญ่
๓. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดชัยนาท กรมวิชาการเกษตร
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท

๗. งบประมาณโครงการ

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
- เงินค่าอาหารกลางวัน สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒๐ ราย จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
- เงินค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒๐ ราย จำนวน ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
- เงินค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๖๐๐	๓,๖๐๐
- ค่าเอกสารฝึกอบรมสำหรับเกษตรกร ๒๐ เล่ม (๑๐๐ หน้า /พร้อมค่าจ้างทำต้นฉบับ) เป็นเงิน	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐
รวมเป็นเงิน		๑๗,๖๐๐
- ค่าวัสดุสาธิต (ไทรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย น้ำหมักชีวภาพ การเพาะกล้าผัก ฯลฯ)		๘,๐๐๐
- ค่าวัสดุจัดทำแปลงสาธิต (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยชีวภาพ พลาสติกคลุมแปลง ปูนขาว ฯลฯ)		๑๐,๐๐๐
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		๓๕,๖๐๐

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรในพื้นที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการผลิตพืชอาหารปลอดภัย ตามระบบมาตรฐาน GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) สามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP และพืชอินทรีย์ (Organic Agriculture) ในพื้นที่ชุมชนได้เพิ่มขึ้น
๒. เกษตรกรสามารถขยายผลสู่ชุมชน โดยการเป็นต้นแบบ หรือการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนได้
๓. ชุมชนสามารถขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ในการนำแนวทางไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน และสามารถคัดเลือกให้เป็นชุมชนต้นแบบได้ในอนาคต

๕. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ก่อให้เกิดรายได้ และแก้ปัญหาการว่างงานของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการเงินและโรคระบาด เป็นกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ และเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้เกิดกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ และชุมชนรายยังสามารถนำสินค้ามาจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนกันจะเป็นทุนหมุนเวียนในชุมชน และดึงให้ประชาชนในบริเวณใกล้เคียงมาใช้บริการ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของกลุ่มอาชีพ ให้มีประสิทธิภาพความเข้มแข็งต่อชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ตลอดจนให้คนจนไม่มีอาชีพ ให้มีรายได้เสริมสามารถครองตนเองให้อยู่ได้ สนับสนุนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ให้ได้รับการต่อยอดเพื่อความเจริญเติบโตสามารถเป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับในระดับหนึ่ง อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้อยู่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน และพัฒนากลุ่มอาชีพเดิม
- ๒.๒. เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างรายได้และทุนหมุนเวียนภายในชุมชน
- ๒.๔. เพื่อให้ชุมชนมีระบบการบริหารจัดการที่ดีในกลุ่มอาชีพ
- ๒.๕. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนไปสู่สินค้ามาตรฐาน
- ๒.๖ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดแก่กลุ่มเกษตรกร

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๔. เป้าหมายการดำเนินการ

กลุ่มส่งเสริมอาชีพ / กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน / กลุ่มยุวเกษตรกร
ในตำบลบางพลี

๕. วิธีการดำเนินการ

- ๕.๑. ประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่มได้รับทราบและเข้าร่วมโครงการฯ
- ๕.๒. เสนอโครงการต่อนายกเทศมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- ๕.๓. จัดอบรมกลุ่มอาชีพและจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์
- ๕.๔. ติดตามและประเมินผลโครงการเป็นระยะ

๖. สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุม สำนักงานเทศบาลตำบลราชคราม

๗. งบประมาณ ๑๐๑,๖๐๐ บาท

๗.๑ ค่าการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
- เงินค่าอาหารกลางวัน สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕๐ ราย จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
- เงินค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕๐ ราย จำนวน ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
- เงินค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๖๐๐	๓,๖๐๐
- ค่าเอกสารฝึกอบรมสำหรับเกษตรกร ๕๐ เล่ม (๑๐๐ หน้า /พร้อมค่าจ้างทำต้นฉบับ) เป็นเงิน	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
รวมเป็นเงิน		๓๓,๖๐๐
- ค่าวัสดุสาธิต (ไทรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย น้ำหมักชีวภาพ การเพาะกล้าผัก ฯลฯ)		๘,๐๐๐
- ค่าวัสดุจัดทำแปลงสาธิต (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยชีวภาพ พลาสติกคลุมแปลง ปูนขาว ฯลฯ)		๑๐,๐๐๐
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		๕๑,๖๐๐

๗.๒ เงินสนับสนุนบริหารจัดการกลุ่ม ๕ กลุ่มๆ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๑,๖๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๒.๑. กลุ่มได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน และพัฒนากลุ่มอาชีพเดิม
- ๒.๒. กลุ่มได้รับการส่งเสริมอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.๓. กลุ่มได้รับการส่งเสริมให้เกิดการสร้างรายได้และมีทุนหมุนเวียนภายในชุมชน
- ๒.๔. กลุ่มได้รับการพัฒนาให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีในกลุ่มอาชีพ
- ๒.๕. กลุ่มได้รับการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนไปสู่สินค้ามาตรฐาน
- ๒.๖. กลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดแก่กลุ่มเกษตรกร